

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėnyliams, Chicago, Ill.
Metinė Prems: \$2.00
Suvienytose Vė: \$2.50
Kanaadoje ir Meksikoje: \$3.00
Viosos kitos viešpatystės: \$3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas: keturi mėnesiai, nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujųjų Metų. Apie prems klauskite laisvai. Adresuokite: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States: \$2.00
To Canada and Mexico: \$2.50
To all other Foreign Countries: \$3.00
Advertising rates on application. Address: A. OLSZEWSKI, Pub., 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of 1879.

Metai XXV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 25 d. VASARIO (FEBRUARY) 1916

No. 3

Didėji Karė.

Svarbiausiu atsitikimu, imant visus karės frontus, yra rusų laimėjimai Armėnijoje ir paėmimas svarbiausios turkų tvirtovės Azijoje, miesto Erzerum. Apie nužudymą Erzerum dar turkų valdžia tyli, bet jau ir Berlinas nelaukia turkų prisipažinimo, bet pripažįsta, kad Erzerum teko rusams, tik mažina svarbumą to atsitikimo, kad neatitinti turkams drąsos, nes karė toje eina apie Turkijos likimą: jeigu ji karę praloš, išnyks visai kat-py neprigulmigas kraštas, išdraskys ją pergalėtojai taip jau, kaip šimtas metų atgal išdraskė Lenkiją ir Lietuvą.

Apie rusų laimėjimą užėmus Erzerum dar oficialiųjų žinių nėra, bet privatinės žinios gali but kiek per daug padidintos. Oficialiskias rusų raportas laimėjimo skaitinčių nepadauda, sako vien, kad tas dabar apskaitoma. Bet nėra abejonės, kad turkų nuostoliai turėjo but labai dideli, jeigu jie iš taip drutos tvirtovės, su viskuom ja rusams atidavę, turėjo bėgti ir privertę drange bėgti ir kariūmenę, pasiųstą pagelbon užpultai tvirtovei, su kuria, jai bėgant, susitiko.

Konstantinopolį valdžia slėpė žinią apie Erzerumo nužudymą, bet ją išplatino greikai ir ji pagimdė ten maištus. Mat ir turkai supranta gerai svarbumą tos tvirtovės.

Ir rusai dabar mažina truputį turkų nuostolius Armėnijoje: dabar juos paduoda ant 100,000 užmūstais, sužeistais ir nelaisvėn pakliuvusiais, o išpradžių vien nelaisvių tokį skaitlį padavinėjo. Bet ir 100,000 kariūvių, tai nemaži nuostoliai, tas yra didesnė pusė gyvūnų tvirtovių kariūvių. Likusiai prie Erzerumo sumuštos kariūmenės pabėgo į portinį miestą Trebizondą, bet kaip dabar rašo, jie ir ten nesirengia priešintis, bet pasirengę be mušto trauktis, o pasitraukimui turi tik vieną kelią į piet-ryčius, o ten stovi jau anglų kariūmenė, kuri gali bėgančius užpulti iš kito šono.

Nors vokiečiai stengiasi pertikrinti, kad paėmimas Erzerumo ne svarbus karė atsitikimas, bet turbut apie tai jie pats kitaip mano. Sumušę turkus Armėnijoje, rusai patarnavo ne tik anglams, besimantiems su turkais Mesopotamijoje, bet ir talkininkams Balkanuose, nes gelbėjimui savo teritorijos turkai turėjo atsausti kariūmenę, pasiųstą pagelbon bulgarams Bulgarijoje ir Macedonijoje, taipgi talkinčią prieš talkininkus prie Salonikų. Nepasisekimas Armėnijoje suardė planą užpuolimo ant Egipto ir Suez kanalo ir perkirto anglams susisėsimų su jų svarbiausia valdyba Indijomis, kur vokiečių ir turkų agentai stengiasi mahometonus sukelti. Dabar apie užpuolimą Egipto negali but nei kalbos.

Mušiai rusų su bėgančiais turkais eina dar vis į vakarus nuo Erzerumo. Rusų kariūmenė Armėnijoje tapo žymiai sustiprinta naujai atsista iš Batumo. Vėjimą turkų ir visiską jų išnaikinimą trukdo vien stoka kam nors tinkamų kelių ir kalnai sniego užpusyti.

Rusų kariūmenės vadovystė Azijoje paėmė ir savo rankas kunigaikštis Nikolai Nikolajevič, kuris iš Tifliso iškeliavo į Erzerum. Dešinysis rusų kariūmenės sparnas veja turkus iš pajurių: jam padeda juodųjų jurių rusiškas laivynas. Rusai užėmė jau Widje ir nužengė 12 mylių į vakarus nuo Trebizondos, 60 mylių nuo Erzerumo. Laivynas nutildė kelias turkų baterijas, buvusias pajuriuose, išgriovė daug tiltų ir tuom apsun-kinę turkams pasitraukimą. Ant kairiojo sparno rusai užėmė Koph ir nužengė prie Muš ir Ašlat, o turkai pabėgo į rytus Diarbekiro link. Bėga jie, matyt, į Mesopotami-
ją, kur yra anglų kariūmenė, todėl jie gali but įvyti į tarpą dviejų priešų kariūmenių.

Pasitraukdami iš Erzerum turkai ten parengė armėnų skerdynes. Už tai armėnai dabar jiems atmo-ka užpuldinčiam ant rusų vejamų kariūmenės. Rusai davė armėnams ginklus ir amuniciją ir iš jų suorganizavo 50,000 turkų ne-uzkenčiančių už jų rengiamas skerdynes keršintys kariūmenę, kuri padeda rusams.

Mesopotamijoje turkų, ar vokiečių orlaiviai mėtė bombas į anglų kariūmenės stovyklas prie Kut-el Amara, bet jos nuostolių nepada-
vė. Ten stovinčiam anglų genero-ly Aylmer iš Indijų traukia pa-
stiprinimas, kurio turkai neįsten-
gia sulaikyti. Rusai užėmė jau ir
miestą Van.

Padedanti austrams albanai ka-
talikai užėmė du Albanijos miestu
Berat ir Luša Peleny, 31 mylių
nuo Avlonos, kurių laiko italai.
Austrai garšina, buk 200 albanų
besilaikančių su italais paėmė ne-
laisvėn. Prie Durazzo prasidėjo
jau mušis austrų su italais.

Ant salos Korfu talkininkai per-
gabeno likučius serbų kariūmenės,
kuri laikėsi ant Albanijos. Nau-
jų vietų ji bus išnaudojo reorgani-
zuota ir pasiūsta prie Salonikų
padėti talkininkams.

Ant Austrijos ir Italijos rube-
žių svarbesnių mušių nebuvo, nes
užpusytiuose kalnuose sniegas
trukdo abiejų kariūmenių veiki-
mai. Čia veikia vien artilerija.
Italai bombardavo austrų pozicijas
Sugava klony, kur paėmė ir mažą
skaitlį nelaisvių; subombardavo
taipgi Uggowitz ir Carniola. Aus-
trų orlaiviniai mėtė bombas į
Ala, bet didelių nuostolių ten ne-
padarė. Italija Albanijoje pasiu-
nė daugiau kariūvių, o į jos pa-
krantes pasiu-
nė kariskus laivus
padėti žemės kariūmenėi.

Nors nuo senai talkininkų laik-
raščiai rašo apie prisidėjimą prie
talkininkų Rumanijos, bet su tuom
prisidėjimu ji nesiskubina, laukia
svarbesnio talkininkų veikimo. Pa-
ėmimas Erzerumo, be abejonės
Rumaniją padrasino, bet šokimui
karėn dar to nepakanka. Kad dar
labiau ją padrasins, Rusija renka
skaitlingą kariūmenę Bessarabijoje
ir su nauja kariūmene veržiasi vėl
Bukovinon, kurią tuoj žada atidu-
oti Rumanijai, kaip tik ji susi-
dės su talkininkais.

Rytinėj Galicijoje priešingos ka-
riūmenės veikia vis tose jau vieto-
se, kuriose jos buvo mėnesis atgal.
Kuriose jos buvo mėnesis atgal.
Kuriose jos buvo mėnesis atgal.

Ant to fronto buvo vien artilerijų
imtynės Dvinsko ir Rygos fronte,
taipgi mėtymas bombų į atvirus
miestus, kokius ir be bombų ne-
sunku paimti, jeigu jų nieks ne-
gina. Ant to fronto pereitą savi-
tę nieko svarbesnio nenuveikta.

Ant vakarinio karės fronto, nors
veikiama smarkiau, bet ir čia nei
viena pusė nieko svarbesnio ne-
nuveikė, nes paėmimo kelių šimtų
yardų grabių, arba kraterio, taigi
duobės išmuštos minos ar bombos
svarbiu vadinti negalima. Musiai
ant to fronto jau beveik nuo metų
eina beveik vis tose jau vietose,
nors juose žuva nemažai kariū-
vių. Vokiečiai giriasi paėmimu
600 yardų anglų grabių Belgijoje,
o anglai užgina, kad tai neteisybė,
bet už tokį mažmožį ir ginčytis
neverta, nes 600 yardų, tai ma-
daug bus tiek žingsnių. Tokiais
laimėjimais ir girtis neverta, o
karę vedančios tautos jau nuo
metų nieko kito skaitantiems laik-
raščius beveik nepraneša. Dabar
vienok laikraščiai užtikrina, jog vo-
kiečiai rengiasi pradėti pirmyn žė-
ginimą ant vakarinio fronto, o ta-
kininkai vėl sako, kad jie vien
lauks vokiečių užpuolimo, nes už-
puolantis daugiau kariūvių turi žu-
dyti, negu grabėj besiginantis, tai
manoma, kad vokiečių pajėgos
greičiau išsisėms, negu talkininkų
ir vokiečiai turės pasiduoti ir tai-
kos prašyti. Talkininkų gi pajė-
gos išsisėms ne taip greitai, o
Anglija dar tik pradeda jas karėn
siųsti. Dabar karalius pašaukė
kariūmenės visus nevedusius vy-
rus nuo 18 iki 45 metų. Iš jų
naujai pašauktų gali susitverti mi-
lioninės armijos, jeigu kariūmenės
bus pašaukti ir kolonijų gyventoi-
jai.

Pereitą savaitę vokiški Zeppelin-
o orlaiviai atlanė rytines Anglijos
pakrantes ir mėtė ten bombas, be-
ties nedaug nuostolių pridirbo, nuo
jų daugiausia nukentė karėn ne-
dalyvaujanti, daugiausia moteris ir
vaikai.

Anglijos parlamentas karės ve-
dimui vėl paskyrė kreditą 420 mi-
lionų svarų sterlingų (\$2,100,000).
Tų pinigų karės vedimui užteks
iki pabaigai gegužio.

Visi telegramai sutinka su
tuom, kad Erzerumo bombardavi-
mas kamuolėmis tęsėsi ne ilgiau
kaip 36 valandas ir didesnė dalis
fortų tapo paimta tiesioginiu dur-
tuvų šturmu.

Petrograde, atėjus žiniai apie
Erzerumo paėmimą, kilo didelės
demonstracijos ir didis kunigaik-
štis Nikolajus vėl išaugo didvy-
riu.

Rusų laikraščiai, kalbėdami
apie Erzerumo paėmimą, priduo-
da didelę svarbą šiam atsitiki-
mui.

Laikraštis Novoje Vremia
sako, kad Erzerumo paėmimas
turės milžinišką svarbumą, nes
šita tvirtovė stovėjo ant kryžke-
lio visų kariškų kelių Armėnijoje
ir turėjo milžiniškas sankrovas
amunicijos ir provijanto. Erze-
rumo puolimas atidaro rusam
kelį į šiaurinius linkus svarbaus
turkų uosto Trebizondo prie Juo-
dujų jurių, o taipgi pasidaro liuo-
sas kelias į prietis linkui Mesop-
otamijos, kur rusai gali susi-
jungti su anglais ir išgelbėti ap-
gultą anglų armiją prie Kut-el-
Amara.

Laikraštis Rieč mano, kad
Erzerumo paėmimas grėsia pa-
vojom visai Mažajai Azijai ir
net Konstantinopolui.

Talkininkų laikraščiai taip pat
nurodo, kad šios tvirtovės puo-
limas gali turėti labai svarbias
pasekmes: pirmiausiai, turkai
dabar vargiai jau galės manyti
apie užpuolimą ant Egipto arba
Salonikų, Rumanija, iki šiolei
svyruojanti, gali galutinai pasvir-
ti talkininkų pusėn; talkininkai
gali pradėti veiklą iš Salonikų
ir Grekiją gali stoti jų pusėj.
Vienok bene svarbiausios pasekmės
atsals nuo vokiečių ir net gali
sukelti pusėtinai didelę bėdą.

Bulgarija jau pradeda darytis ap-
link ir telegramai praneša, kad
jau buvo ir naujausios sistemos
kanuolės, pargabentos iš vokiškų
Kruppo dirbtuvių.

Kadangi Erzerumas yra vos
apie 90 verstų nuo Rusijos ru-
bežiaus, tai turkai tikėjosi, kad
ši tvirtovė gali buti apgulta ir
todėl ji buvo atskančiai apžiū-
rėta provijantais ir amunicija.
Erzerumo apgynimas buvo pa-
vestas į vokiškų inžinierių ran-
kas, ir jie padirbo antrą žiedą for-
tikacijų aplink tvirtovę.

Taip tvirtovę priėngus, ir tur-
kai ir vokiečiai manė, kad jai ne-
gali grėsti pavojus—bent greitai
laiku. Nežiūrint nepaprastai di-
delių šaltųjų ir gilaus sniego, ru-
sų kariūmenė durtuvų šturmu
paėmė kalną Kop,—vieną iš stip-
riausių Erzerumo fortų. Tas
buvo pirmas smūgis, nuo kurio
turkus, gali sakyti, apsvaigino.

Išėjus turkus iš šitos pozici-
jos, rusų artilerija persimušė per
pirmą išlaikinį žiedą turkų
fortų ir savo ugnim čmė kitus
fortus iš šono ir iš užpakalio. Po
to vienas fortas pradėjo griuti pa-
ku kitą, tarsi namas iš kazyrų
pabudavotas. Rusų šturmas bu-
vo taip netikėtas savo smarkumu,
kad nieko panašaus šioje karėje
dar nėra atsitikę.

Kas atsitiko su turkų garnizo-
nu, išpradžių nežinota, bet vė-
liaus paaiškėjo, kad didesnė jo
dalis spėjo pabėgti, nes tvirtovė
nebuvo iš visų šonų apgulta.
Vienok rusams teko apie 1,000
turkų kanuolių, dikčiai belais-
vių ir nepaprastai dideli sandėliai
amunicijos ir provijanto, kurių
turkai neturėjo laiko iš tvirtovės
išvežti.

Turkų nuostoliai buvo taipgi
dideli, nes telegramai praneša,
kad rusai, užėmę fortus, rado
juose pilna turkų kavos. Kad
rusų nuostoliai turėjo buti taip
pat nemenki, apie taip nurodo te-
legramas iš Konstantinopolio,
kuriam sakoma, kad rusų nuo-
stoliai per pirmas tris dienas mu-
šų siekė 5,000 užmūstų.

Užėmus Erzerumą, rusai jame
nesustojo, bet generolo Judenič
armija pradėjo vytis turkus, bė-
gančius betvarkėj į vakarus nuo
Erzerumo.

Visi telegramai sutinka su
tuom, kad Erzerumo bombardavi-
mas kamuolėmis tęsėsi ne ilgiau
kaip 36 valandas ir didesnė dalis
fortų tapo paimta tiesioginiu dur-
tuvų šturmu.

Petrograde, atėjus žiniai apie
Erzerumo paėmimą, kilo didelės
demonstracijos ir didis kunigaik-
štis Nikolajus vėl išaugo didvy-
riu.

Rusų laikraščiai, kalbėdami
apie Erzerumo paėmimą, priduo-
da didelę svarbą šiam atsitiki-
mui.

Laikraštis Novoje Vremia
sako, kad Erzerumo paėmimas
turės milžinišką svarbumą, nes
šita tvirtovė stovėjo ant kryžke-
lio visų kariškų kelių Armėnijoje
ir turėjo milžiniškas sankrovas
amunicijos ir provijanto. Erze-
rumo puolimas atidaro rusam
kelį į šiaurinius linkus svarbaus
turkų uosto Trebizondo prie Juo-
dujų jurių, o taipgi pasidaro liuo-
sas kelias į prietis linkui Mesop-
otamijos, kur rusai gali susi-
jungti su anglais ir išgelbėti ap-
gultą anglų armiją prie Kut-el-
Amara.

Laikraštis Rieč mano, kad
Erzerumo paėmimas grėsia pa-
vojom visai Mažajai Azijai ir
net Konstantinopolui.

Talkininkų laikraščiai taip pat
nurodo, kad šios tvirtovės puo-
limas gali turėti labai svarbias
pasekmes: pirmiausiai, turkai
dabar vargiai jau galės manyti
apie užpuolimą ant Egipto arba
Salonikų, Rumanija, iki šiolei
svyruojanti, gali galutinai pasvir-
ti talkininkų pusėn; talkininkai
gali pradėti veiklą iš Salonikų
ir Grekiją gali stoti jų pusėj.
Vienok bene svarbiausios pasekmės
atsals nuo vokiečių ir net gali
sukelti pusėtinai didelę bėdą.

Bulgarija jau pradeda darytis ap-
link ir telegramai praneša, kad
jau buvo ir naujausios sistemos
kanuolės, pargabentos iš vokiškų
Kruppo dirbtuvių.

Kadangi Erzerumas yra vos
apie 90 verstų nuo Rusijos ru-
bežiaus, tai turkai tikėjosi, kad
ši tvirtovė gali buti apgulta ir
todėl ji buvo atskančiai apžiū-
rėta provijantais ir amunicija.
Erzerumo apgynimas buvo pa-
vestas į vokiškų inžinierių ran-
kas, ir jie padirbo antrą žiedą for-
tikacijų aplink tvirtovę.

Taip tvirtovę priėngus, ir tur-
kai ir vokiečiai manė, kad jai ne-
gali grėsti pavojus—bent greitai
laiku. Nežiūrint nepaprastai di-
delių šaltųjų ir gilaus sniego, ru-
sų kariūmenė durtuvų šturmu
paėmė kalną Kop,—vieną iš stip-
riausių Erzerumo fortų. Tas
buvo pirmas smūgis, nuo kurio
turkus, gali sakyti, apsvaigino.

Išėjus turkus iš šitos pozici-
jos, rusų artilerija persimušė per
pirmą išlaikinį žiedą turkų
fortų ir savo ugnim čmė kitus
fortus iš šono ir iš užpakalio. Po
to vienas fortas pradėjo griuti pa-
ku kitą, tarsi namas iš kazyrų
pabudavotas. Rusų šturmas bu-
vo taip netikėtas savo smarkumu,
kad nieko panašaus šioje karėje
dar nėra atsitikę.

Kas atsitiko su turkų garnizo-
nu, išpradžių nežinota, bet vė-
liaus paaiškėjo, kad didesnė jo
dalis spėjo pabėgti, nes tvirtovė
nebuvo iš visų šonų apgulta.
Vienok rusams teko apie 1,000
turkų kanuolių, dikčiai belais-
vių ir nepaprastai dideli sandėliai
amunicijos ir provijanto, kurių
turkai neturėjo laiko iš tvirtovės
išvežti.

Turkų nuostoliai buvo taipgi
dideli, nes telegramai praneša,
kad rusai, užėmę fortus, rado
juose pilna turkų kavos. Kad
rusų nuostoliai turėjo buti taip
pat nemenki, apie taip nurodo te-
legramas iš Konstantinopolio,
kuriam sakoma, kad rusų nuo-
stoliai per pirmas tris dienas mu-
šų siekė 5,000 užmūstų.

Užėmus Erzerumą, rusai jame
nesustojo, bet generolo Judenič
armija pradėjo vytis turkus, bė-
gančius betvarkėj į vakarus nuo
Erzerumo.

Visi telegramai sutinka su
tuom, kad Erzerumo bombardavi-
mas kamuolėmis tęsėsi ne ilgiau
kaip 36 valandas ir didesnė dalis
fortų tapo paimta tiesioginiu dur-
tuvų šturmu.

Petrograde, atėjus žiniai apie
Erzerumo paėmimą, kilo didelės
demonstracijos ir didis kunigaik-
štis Nikolajus vėl išaugo didvy-
riu.

Rusų laikraščiai, kalbėdami
apie Erzerumo paėmimą, priduo-
da didelę svarbą šiam atsitiki-
mui.

Laikraštis Novoje Vremia
sako, kad Erzerumo paėmimas
turės milžinišką svarbumą, nes
šita tvirtovė stovėjo ant kryžke-
lio visų kariškų kelių Armėnijoje
ir turėjo milžiniškas sankrovas
amunicijos ir provijanto. Erze-
rumo puolimas atidaro rusam
kelį į šiaurinius linkus svarbaus
turkų uosto Trebizondo prie Juo-
dujų jurių, o taipgi pasidaro liuo-
sas kelias į prietis linkui Mesop-
otamijos, kur rusai gali susi-
jungti su anglais ir išgelbėti ap-
gultą anglų armiją prie Kut-el-
Amara.

Laikraštis Rieč mano, kad
Erzerumo paėmimas grėsia pa-
vojom visai Mažajai Azijai ir
net Konstantinopolui.

Talkininkų laikraščiai taip pat
nurodo, kad šios tvirtovės puo-
limas gali turėti labai svarbias
pasekmes: pirmiausiai, turkai
dabar vargiai jau galės manyti
apie užpuolimą ant Egipto arba
Salonikų, Rumanija, iki šiolei
svyruojanti, gali galutinai pasvir-
ti talkininkų pusėn; talkininkai
gali pradėti veiklą iš Salonikų
ir Grekiją gali stoti jų pusėj.
Vienok bene svarbiausios pasekmės
atsals nuo vokiečių ir net gali
sukelti pusėtinai didelę bėdą.

Bulgarija jau pradeda darytis ap-
link ir telegramai praneša, kad
jau buvo ir naujausios sistemos
kanuolės, pargabentos iš vokiškų
Kruppo dirbtuvių.

Kadangi Erzerumas yra vos
apie 90 verstų nuo Rusijos ru-
bežiaus, tai turkai tikėjosi, kad
ši tvirtovė gali buti apgulta ir
todėl ji buvo atskančiai apžiū-
rėta provijantais ir amunicija.
Erzerumo apgynimas buvo pa-
vestas į vokiškų inžinierių ran-
kas, ir jie padirbo antrą žiedą for-
tikacijų aplink tvirtovę.

Taip tvirtovę priėngus, ir tur-
kai ir vokiečiai manė, kad jai ne-
gali grėsti pavojus—bent greitai
laiku. Nežiūrint nepaprastai di-
delių šaltųjų ir gilaus sniego, ru-
sų kariūmenė durtuvų šturmu
paėmė kalną Kop,—vieną iš stip-
riausių Erzerumo fortų. Tas
buvo pirmas smūgis, nuo kurio
turkus, gali sakyti, apsvaigino.

Išėjus turkus iš šitos pozici-
jos, rusų artilerija persimušė per
pirmą išlaikinį žiedą turkų
fortų ir savo ugnim čmė kitus
fortus iš šono ir iš užpakalio. Po
to vienas fortas pradėjo griuti pa-
ku kitą, tarsi namas iš kazyrų
pabudavotas. Rusų šturmas bu-
vo taip netikėtas savo smarkumu,
kad nieko panašaus šioje karėje
dar nėra atsitikę.

Kas atsitiko su turkų garnizo-
nu, išpradžių nežinota, bet vė-
liaus paaiškėjo, kad didesnė jo
dalis spėjo pabėgti, nes tvirtovė
nebuvo iš visų šonų apgulta.
Vienok rusams teko apie 1,000
turkų kanuolių, dikčiai belais-
vių ir nepaprastai dideli sandėliai
amunicijos ir provijanto, kurių
turkai neturėjo laiko iš tvirtovės
išvežti.

Turkų nuostoliai buvo taipgi
dideli, nes telegramai praneša,
kad rusai, užėmę fortus, rado
juose pilna turkų kavos. Kad
rusų nuostoliai turėjo buti taip
pat nemenki, apie taip nurodo te-
legramas iš Konstantinopolio,
kuriam sakoma, kad rusų nuo-
stoliai per pirmas tris dienas mu-
šų siekė 5,000 užmūstų.

Užėmus Erzerumą, rusai jame
nesustojo, bet generolo Judenič
armija pradėjo vytis turkus, bė-
gančius betvarkėj į vakarus nuo
Erzerumo.

Visi telegramai sutinka su
tuom, kad Erzerumo bombardavi-
mas kamuolėmis tęsėsi ne ilgiau
kaip 36 valandas ir didesnė dalis
fortų tapo paimta tiesioginiu dur-
tuvų šturmu.

Petrograde, atėjus žiniai apie
Erzerumo paėmimą, kilo didelės
demonstracijos ir didis kunigaik-
štis Nikolajus vėl išaugo didvy-
riu.

Rusų laikraščiai, kalbėdami
apie Erzerumo paėmimą, priduo-
da didelę svarbą šiam atsitiki-
mui.

Laikraštis Novoje Vremia
sako, kad Erzerumo paėmimas
turės milžinišką svarbumą, nes
šita tvirtovė stovėjo ant kryžke-
lio visų kariškų kelių Armėnijoje
ir turėjo milžiniškas sankrovas
amunicijos ir provijanto. Erze-
rumo puolimas atidaro rusam
kelį į šiaurinius linkus svarbaus
turkų uosto Trebizondo prie Juo-
dujų jurių, o taipgi pasidaro liuo-
sas kelias į prietis linkui Mesop-
otamijos, kur rusai gali susi-
jungti su anglais ir išgelbėti ap-
gultą anglų armiją prie Kut-el-
Amara.

Laikraštis Rieč mano, kad
Erzerumo paėmimas grėsia pa-
vojom visai Mažajai Azijai ir
net Konstantinopolui.

Talkininkų laikraščiai taip pat
nurodo, kad šios tvirtovės puo-
limas gali turėti labai svarbias
pasekmes: pirmiausiai, turkai
dabar vargiai jau galės manyti
apie užpuolimą ant Egipto arba
Salonikų, Rumanija, iki šiolei
svyruojanti, gali galutinai pasvir-
ti talkininkų pusėn; talkininkai
gali pradėti veiklą iš Salonikų
ir Grekiją gali stoti jų pusėj.
Vienok bene svarbiausios pasekmės
atsals nuo vokiečių ir net gali
sukelti pusėtinai didelę bėdą.

Bulgarija jau pradeda darytis ap-
link ir telegramai praneša, kad
jau buvo ir naujausios sistemos
kanuolės, pargabentos iš vokiškų
Kruppo dirbtuvių.

Kadangi Erzerumas yra vos
apie 90 verstų nuo Rusijos ru-
bežiaus, tai turkai tikėjosi, kad
ši tvirtovė gali buti apgulta ir
todėl ji buvo atskančiai apžiū-
rėta provijantais ir amunicija.
Erzerumo apgynimas buvo pa-
vestas į vokiškų inžinierių ran-
kas, ir jie padirbo antrą žiedą for-
tikacijų aplink tvirtovę.

Taip tvirtovę priėngus, ir tur-
kai ir vokiečiai manė, kad jai ne-
gali grėsti pavojus—bent greitai
laiku. Nežiūrint nepaprastai di-
delių šaltųjų ir gilaus sniego, ru-
sų kariūmenė durtuvų šturmu
paėmė kalną Kop,—vieną iš stip-
riausių Erzerumo fortų. Tas
buvo pirmas smūgis, nuo kurio
turkus, gali sakyti, apsvaigino.

Išėjus turkus iš šitos pozici-
jos, rusų artilerija persimušė per
pirmą išlaikinį žiedą turkų
fortų ir savo ugnim čmė kitus
fortus iš šono ir iš užpakalio. Po
to vienas fortas pradėjo griuti pa-
ku kitą, tarsi namas iš kazyrų
pabudavotas. Rusų šturmas bu-
vo taip netikėtas savo smarkumu,
kad nieko panašaus šioje karėje
dar nėra atsitikę.

Kas atsitiko su turkų garnizo-
nu, išpradžių nežinota, bet vė-
liaus paaiškėjo, kad didesnė jo
dalis spėjo pabėgti, nes tvirtovė
nebuvo iš visų šonų apgulta.
Vienok rusams teko apie 1,000
turkų kanuolių, dikčiai belais-
vių ir nepaprastai dideli sandėliai
amunicijos ir provijanto, kurių
turkai neturėjo laiko iš tvirtovės
išvežti.

Turkų nuostoliai buvo taipgi
dideli, nes telegramai praneša,
kad rusai, užėmę fortus, rado
juose pilna turkų kavos. Kad
rusų nuostoliai turėjo buti taip
pat nemenki, apie taip nurodo te-
legramas iš Konstantinopolio,
kuriam sakoma, kad rusų nuo-
stoliai per pirmas tris dienas mu-
šų siekė 5,000 užmūstų.

Užėmus Erzerumą, rusai jame
nesustojo, bet generolo Judenič
armija pradėjo vytis turkus, bė-
gančius betvarkėj į vakarus nuo
Erzerumo.

su talkininkais talkintis, nes ne-
turint pagelbos nuo turkų ir sto-
jus karėn Rumanijai, o esant
talkininkams Salonikuose, jos
padėjimas ištikro gali buti labai
pavojingas.

**RUSŲ NUOSTOLIAI
NEDIDELI.**

Petrogradas, vasario 19 d. Ru-
sų kariskās ofisās išleido sekan-
tį telegramą apie Erzerumo pa-
ėmimą.

"Pilnas sumušimas turkų ir
baisūs jų nuostoliai darosi vis
aiškesni ir aiškesni. Portai pa-
ciekio tvirtovėje ir tvirtovės apie-
linkės yra pilnos turkų kavos.
"Turkų armijos likučiai, musų
armijos vejami, bėga betvarkėj,
daugelyj vietų į įvairias šalis.
Smarki sniego puga nesustabdė
musų kariūmenės užsikarščiavi-
mo ir ji smarkiai vejasi turkus už
pėdomis, naikindama ir belaisvėn
imdamą užpakalines turkų armi-
jos dalis.

"Mēs užgriebėm Erzerme vi-
są tvirtovės artileriją ir didelę
dalį prieš laukinės artilerijos,
amunicijos, ginklų, keletą tuzinų
automobilių ir pontonų parką.
Skaitlius kitokio grobio ir skait-
lius turkų kariūvių, paimtų be-
laisvėn, dabar yra apskaitliuoja-
mas.

"Kariūmenė Kaukazo armijos,
neatsisėmianti sunkių mušių,
turi tik nedidelius nuostolius ir
yra prisiruošusi prie naujų žy-
gių."

NUŽUDĖ KUNIGA SCHMIDT'Ą

New York. Sirg-Sing kalė-fime tapo nužudytas vokiečių ka-talikų kunigas Hans Schmidt už nužudymą savo numylėtinės Onos Aumuller. Žuvo elektriš-koj žudymo kedėj.

LAIVŲ GAISRAS.

New York. Gaisras išnaikino dokuose stovėjusius laivus Batter Castle ir Pacific. Ugnis išdalies išnaikino taipgi 25 velkančios garlaivius. Nuostolių pridribo ant 3 milijonų doliarų. Nuo ko at-sirado ugnis, to iki šiol susekti nepasisekė, bet manoma, kad ją padegėjai pagimdė, nes daugelis laivų buvo prikrauti amunicija, ginklais ir kitomis karė reikalingomis medagomis ir jas ga-beno talkininkams, todėl, kaip paprastai, — nužūri Vokietijos agentus.

VOKIEČIAMS UŽ AKIŲ UŽBĖGO.

Washington, D. C. Vasario 18 d. senatas ratifikavo sutarimą Suvenytų Valstijų su Nicaragua, sulyg kurio Nicaragua 99 metams perduoda Suvenytoms Valsti-joms visas tiesas ant Nicaraguos žemės siaurumos, kurią vokie-čiai norėjo gauti ir per ją nuvesti kanalą, jungiantį Atlantiką su Pacifiką; taipgi leidžia Suv. Val-stijų laivynui parengti staciją prie-Fonskelo įlankos už milijoną do-liarų. Prieš įrengimą laivyno stacijos pakėlė protestą kitos Vi-durinės Amerikos republikos.

KONKURSAS KOMPONIS-TAMS.

Zinomas Chicagoj operos gies-mininkas baritonas William Wade Hinshaw paskyrė konkur-są gyvenantiems Amerikoj mu-zikams operos parašymui, kurią galima būtų perstatyti ir mažes-niose miestuose. Jis reikalauja ir giedorių daugiausia 15. Opera, turi būti iš trijų aktų, bet kad perstatymas neužimtų daugiau 2½ val. Dovaną skiriama \$1,000 ir nuosimėjam lošimo penkiems metams iki \$10,000.

VĖL ĮGRIUVO POŽEMINIO GELEŽINKELIO TUNELIS.

New York. Vasario 19 d. įgriuvo čia naujai dirbamas po-žeminis tunelis nuo oloj atsiti-kusios eksplozijos. Eksplozija iš-metė upen East River 3 darbi-ninkus, vieną iš jų užmušė, kitą išgriebė gyvą, o su trečiuoju ne-zinia, kas atsitiko.

KONFISKAVO VOKIEČIŲ PAIMTĄ LAIVĄ APPAM.

Maršalas valdžios vardu užėmė vokiečių paimtą ir Amerikon at-viltą anglišką garlaivį Appam, o vokiečius jį dabojančius jurci-vius ir vokiečių kapitoną Bergą ant kran-o išsodino.

GAISRAI.

Mexia, Texas. Laikė mokyk-lų parodos užsidedę Mexia Opera House trioba, kurion susirinko daug žmonių. Susigrūdime žuvo 9 žmonės, o apie 50 tapo sužeis-tų. Nuostolių ugnis pridribo ant \$100,000.

Fall River, Mass. Viduryj šito miesto kilo milžiniškas gaisras, kuris išnaikino 15 bloky. Nuostolių, ugnies padarytus, skaito milijonais doliarų.

Midland, Mich. Siatutė čia va-sario 16 d. gaisras, kuris pridribo nuostolių ant \$150,000.

NELAIMES ANT GELEŽINKELIŲ.

Spokane, Wash. Prie South Cheney susimusė du Northern Pacific geležinkelio traukiniai. Užmušta prie to 5 žmonės, o 6 sužeista.

Richmond. Netoli nuo čia iš-šoko iš bėgių bėgantis ir rytus geležinkelio traukinis. Prie to 14 pasazierių tapo sunkiai apkul-tų, o dar daugiau tapo lengviau apkul-tų.

IS DARBO LAUKO.

Cambridge, Mass. 2,200 dar-bininkų North and Squire gyvu-lių skerdyklų pakelta algos 10% ir sutrumpinta darbo laikas.

Curtisville, Pa. Kasyklose No. 1, 2 ir 3 užgimė čia darbi-ninkų streikas. Sustreikavo 1,000 darbininkų. Tegul, todėl niekas čia nevažiuoja darbo įieškoti.

Hammond, Ind. Dirbtuvėse Steel Standard Co. streikuoja dailydės.

IS VISUR.

Petrograde nuo vietos pasi-traukė Suvenytų Valstijų amba-sadorius George Marye.

Anglija konfiskuoja procen-tines popieras vokiškų bankierių per Hollandiją siunčiamas Ame-ricon.

Rumanija uždraudė išgabi-ti svetur kviečius, bet Anglijos perkitus 500,000 tonų ir Vokietijos 1,500,000 išleis.

Kaip praneša iš Petrogrado, prie Smorgonės, Vilniaus guber-nijoj, tapo pašautas penktasis su-nus Vokietijos cėsiaus, kuni-gaikštis Oskar.

Činų pakrantėse angliškas karisškas skraiduolis Lawrentio sulaikė amerikonišką garlaivį China ir nuo jo paėmė 38 juom plaukusius vokiečius.

Vokietijoj renka pinigų spe-cialiam fondui, iš kurio sugrįžė iš karės kareiviai gaus beprocent-inę paskolą užsidėjimui kokio nors jiems tinkamo biznio.

Pritrūkus mėsos, Lenkijon pradėjo gabenti žuvis, ypač daug atgabena jūrinį žuvį, kokių pirma visai nebuvo, arba buvo labai brangios; dabar žuvis daug pigesnės už mėsą, svaras tik 25 kap.

Buvs Amerikos ambasado-rius Serbijoj George L. Lorillard iškeliavo ant salos Korfu, kur persikėlė ir Serbijos valdžia. Tas rodo, jog Amerika Serbiją dar vis laiko neprigulmingu kraštu, nors ją vokiečiai apvaldė, bet jos už Vokietijos nuosavybę neprįžasta.

Anglija bijosi atrių sukilimo, todėl pradėjo persekioti atriūs. Uždarė ten laikraščius. Daro kratas namuose, kur, kaip užtik-rina policija, rado daug paslėptų karabinių ir amunicijos.

Austrijos sostinė Vienna ati-davė varį, taip reikalingą kanu-čių amunicijos dirbimui, nuo sto-go istoriško miesto, rumo, o jį apdengia galvanizuota geležim.

Sulgy pranesimo Francijojos pirklybos ministerio, išgabenta iš Francijojos svetur išdirbinių sau-sio mėnesij už 611 milijonų fran-ky, taigi ant 278 milijonų daugiau negu pernai tą patį mėnesį.

Vokiški laikraščiai praneša apie išėjusius aikštėn prie kariu-mėnės ėmimo Rusijos valdininkų ir daktarų pasidavimus. Už paliosavimus nuo kariuomenės buk paimta milijonai rublių kysų.

Garsus Mexiko revoliucijon-ierų vadovas Villa, kurį Car-ranza tikėjo lengvai paimti, vėl atnaujino karę su Carranza. Su-žaukė jis į Casas Grades savo ša-lininkus ir prisakė jiems rinkti liuosnorus ir traukti prieš Car-ranza.

Greikijos karalius Jurgis, pa-sikalbėjęs su gen. Sarraill, kuris yra vadu talkininkų armijos Sa-lonikuose, pasakė, kad tik dabar talkininkai ir Grekiją pradeda eiti ant gero kelio.

Laikė paskutinių vėtrų Pa-ryžių, nugriauti dirbtuvių dum-traukiai užbėrė daug žmonių. Vėtrės buvo smarkiausios prie Vėtrės rubežų. Ir čia daug žmonių sužeista. Pylimai tapo

TURKIJOS ŽEMLAPIS.

Juoda stora linija parodo frontą, kur turkų armijos liko su-muštos ir rusai užėmė didelę turkų tvirtovę Erzerum. Dabar rusai artinasi prie Trebizondo ir Diarbekt, kur mėgins perkirsti geležinkelį linkui Bagdado.

sugriauti ir didelius laukų plotus užliejo vanduo.

Visas žemės paviršiaus saus-zemis užima 145,917,426 kv. kilometrų, o iš to 74,278,832 kv. kilometrų, taigi didesnė pusė, yra karės apimta. Ant viso žemės paviršiaus gyvena 1,657 mi-lijonai žmonių, o iš jų karėjų yra 963,000,000, taigi taipgi didesnė pusė.

I didelius Vokietijos miestus skerdimui atgabena labai mažai kiaulių. Berlinan vasario 19 d. atgabeno 4 milijonams gyventojų tik 274 kiaules, o Hamburgan vos tris, nors ten yra apie milio-nas gyventojų. Pradžioj gi gruod-zio Vokietijoj buvo 20 milijonų kiaulių.

Washingtonė gauta žinia, buk Vokietija vėl pradėjo savo intrigas ispaniskose Amerikos republikose ir stengiasi ant salos Haiti, republikos Columbia, Pa-raguay, Chili, Nicaraguą gauti žemės plotus laivyno stovykloms. Mėgina nuo Nicaraguos išgauti koncesiją nukasimui kito jun-giančio Atlantiką su Pacifiką ka-nalo, kuris darytų konkurenciją Panamos kanalui.

Vokietijos valdžia Berline įveda ženklus nuo sviesto. Be tų ženklų svieste nei už di-džiausius pinigus nebus galima pirkti.

Valdžia įveda ir didžiausias (maksimališkas) kainas kiau-liuolėms. Už 100 svarų gyvos kiau-lės didieji mėšininkai mokės 120 markių.

I Galveston, Texas, atėjo žinia, jog pagarsėjęs Mexiko re-voliucionierų generolas, nemo-kantis rašyti, buvęs plėšikų va-dovas, Zapata tapo Carranzos ka-riūmenės sumuštas ir su savo kariautojais turėjo bėgti į pirma prirengtas sudrutintas pozicijas prie Agusco, o patį miestą ati-davė Carranzos kariūmenė.

Prusų seime buvo svarsto-mas klausimas sumažėjimo gim-iųjų Prusose, o dėl nuostolių karėjų ir prusams tai labai svarbus klausimas. Jeigu nebus su-rasta būdo padauginimo giminy, prusai atsiras tokiam jau padė-jime, kaip Francuzija. Dabar mirčių skaitlius yra didesnis ne-gu gimimų, ypač daug miršta žindukų.

Vokiškų laikraščiai spausdi-na žinias, gautas iš Italijos, buk japonų kariškas laivynas laimin-jant aplaukė į Viduržemio jures su dideliu skaitliu orlaivių.

Nelabai senai du japonų gar-laiviai—Yasaka Maru ir Kenko-ku Maru—tapo paskandinti Vi-duržemio jūroje ir sausio 3 d. Tokio laikraštis Jiji Shimpō paskelbė žinią, kad japoniškų ka-riškų laivų eskadra netrukus bu-sianti išsiųsta į Suezą kanalą ne-va apsaugojimui Japonijos prek-ių laivų.

Lietuva ir Karė. VILNIUS.

Lenkų laikraščiai paduoda ke-lėtą žinią apie Vilnių. „Neži-rint sunkių laikų,—rašoma laik-raštyj „Robotnik Polski“,—neti-kėtas išėjimas rusų „prisidėjo prie pasikėlimo lenkų dvasios Vilniuje ir energiskai pradėta ru-pintis apie sutvėrimą savo locnų apšvietos įstaigų.“

Isteigta įvairių lenkiškų mo-kyklų ne tik Vilniuje, bet ir pro-vincijoj. Šiomis lenkų mokyklo-mis rupinasi tam tikra „mokslo komisija“. Kadangi trūksta va-dovėlių, tai juos apsiėmė priuo-siti prof. Szegalowski iš Lvovo (Galicijoj).

Svarbiausia „apšvietos įstaiga esąs liandies universitetas. vardu Adomo Mickevičiaus. Anot virš-minėto laikraščio, šiai universi-tetas „principaliai turis būti ke-turia-kalbis“ (mokslo turis būti išguldomas lenkų, lietuvių, bal-tųduvių ir žydų kalbose). Vienok esą stoka „atsakančių pre-legentų“ tuomi tarpu „liepanti apsiribizuoti išguldinėjimu vien lenkų kalboje.“

Idomu, kad visas straipsnis pa-rašytas tokioj dvasioj ir tokiu tonu, kad išrodo, lyg lenkai skai-tytų Vilnių lenkišku taip, kaip Varsavą, arba Krokavą.

PADEJIMAS IŠVARTY VOKIETIJON LIETUVIŲ.

Lietuvių komitetas „Lituania“, isteigtas Fryburge, Šveicarijoj, idant nešus pagalbą esantiems vokiečiams nelaisvė lietuviams ka-reiviams ir išvartijoms iš Lietu-vos Vokietijos žmonėms, laikas nuo laiko praneša apie savo dar-bavimąsi ir suteikia žinių, gautų iš Vokietijos.

„Išvičių Drange“ (Škotijoj) apie tai rašoma sekančiai:

„Lituanijos“ komitetas išsiun-tė pagalbą produktais (pradant nuo batų ir baigiant duona bei druska) į Holmzindeno lagerį, kur yra per 300 lietuvių; į Min-deno lagerį, kur yra 21 lietuvis; į Ingolstadt (Bavarijoj), į Gue-tersloh (Westfalijoj) ir į Celle Schloss.

Sio komiteto piniginės įjegos labai mažos, ir iki naujų 1916 metų jis išstengė vos už 625 frankus tos pagelbos pasiūti. Bet, apart to, jis atlieka daug ki-to naudingo darbo, rinkdamas ži-nias, tarpininkaudamas tarp be-laisvių ir lietuvių kitur ir t.t.

„Išvičių Drange“ paduoda keletas laiškų nuo lietuvių, laiko-mų Vokietijoj. Vienas iš Lau-ban skamba sekančiai:

„Lauban'e yra 327 vyrai, 217 moterių ir 177 vaikai, išviso 721 lietuvių. Iš viršminėtų lietuvių nei vienas neturi pinigų ir dėlto pagalba jiems butinai reikalinga. Už pagalbą, kokia nors ji būtų, nužemintaj, dėkavojam vardan vi-sų lietuvių. Seka adresas: Jonas Vallulis, No. 439 Kriegsg. Lager Lauban Schlesien, Baracke 3.

Chemnitz'e (Saksonijoj), kaip rašo aficiaras Juoz. Alšauskas, yra sekanti lietuvių: Juoz. Liut-kevičius, Jonas Burišauskas, Ant. Steponaitis, Jurgis Mičet-skis, Juoz. Seidis.

Regensburge yra 5 lietuvių.

Regensburge yra 5 lietuvių.

Holmzindeno lietuvių įsteigė ir mokyklėlę savo vaikams. Tarp mokinių paminėti šie: Vencevi-čiūtė Anelė, Januliūtė Alena, Ke-riūtė Liudvika, Rudaitis Juozas, Jokšas Leonas, Petrukiūtė Julio-na, Dovydaitis Jonas, Čiburkiūtė Jieva ir Ona, Byčkus Jonas, Kaz. Petrauskas, Janulis Juozas, Masiliunas Antanas, Dovydaitis Kazys, Jokubaitis Vincentas, Ma-siliunas Julius. Visi šie vaikai yra nuo 9 iki 13 metų.

Kun. M. Brundza pranešė iš Berlino sausio 4 d. 1916 metų, kad visi Seinų vyskupijos kuni-gai, paimti Vokietijon, dabar grįžta namo. Tik kun. Keblaitis ir Rusteika liko Guetersloh'e.

Tarp grįžtančių kunigų pažy-mėti:

Kun. Antosevičius ir kun. Pe-trauskas—abudu iš Gargždų, Kau-no gub.

I šią Lituania komitetą verta ir amerikiečiams atkreipti dide-snė atyda. Kol kas tai yra kuone vienatinis komitetas, esantis ne-utralioj šalyj tuojaus prie pat Vokietijos. Jis gali prankiauti susinesti su lietuviams Vokietijo-je ir gali jiems išdalinti pašalpą, kurios jie be abejonės reikalauja labai. „Lituania“ komiteto vedė-ju yra kun. A. Steponavičius.

PERMĖ.

Gavęs L. Dr. Central. Kom-i-teto paliepimą, lapkričio 15 d. atvažiavau į Permę. Tą pačią dieną, sekmadienį, eidamas į vietinį kunigų, sutikau pas baž-niųjų kelias moteris lietuves. Iš jų sužinojau, kad Permėje esą 40—50 pabėgėlių lietuvių, kad vienas jų įsitaisęs čia pat arti bažnyčios krautuvėlė ir kad ku-nigas mokas lietuviškai. Man tai buvo svarbios žinios. Iš krautuvninko sužinojau daugiau man reikalingų smulkmenų. Tuo tarpu atėjo keli lietuvių ir, su-žinoję, kad mane L. C. Kom. atsiuntė į juos, neturėjo žodžių išreikšti savo dėkingumui. La-bai nudžiugo, gavę iš manęs ke-lis „L. Balso“ numerius. Atlan-kęs vietinį kleboną, lenkų komi-teto pirmininką, daug sužinojau svarbių sau žinių. Kiek yra Permėje pabėgėlių lietuvių ne-zinojo nei jis, manė jų busiant apie 100 žmonių. Per 15 dienų pabėgėlių lietuvių užrašiau 210 žm. Lankydamas juos, radau 30 žmonių gyvenant lenkų ko-miteto butuose, 45—komitete prie miesto valdybos (upravos), o 145—privatiniuose butuose, ku-rių kokia trečia dalis tetiko žmo-nėms gyventi, kiti gi buvo tik-ties lindyne. Didelių vargų šiaip taip suradome žmoniškesnių bu-tų. Neteko man matyti, kad kas iš lietuvių, galis dirbti, atsisaky-tų nuo darbo. Anaipol. Ne-žiurnt, kad sniego per 1½ arš., ir šalčio 20 laipsnių, žmonės dar-bo įieško ir daugumas jo rado. Uždarbiai čia, lyginant su butų ir gyvenimo brangumu, nedi-

džiausi—90—120 Rap. dienų. Dėl to reikėjo daugeliu užmokė-ti už butą, nupirkti malkų ir duoti pašėpos apatiniams ir viršu-tiniams rubams ir vaistui, įtaisy-ti lovos.

Aprupinę šiek tiek Permės pabėgėlius, palikau juos savo bendrabarbio, Gudino globai, o pats gruodžio pradžioje išvaži-avau į Solikamsko apskritį, 345 verst. į šiaurę. Ten radau lie-tuvių dviejuose bažnytkiemiuose—Vsevolodo-Vilva ir Aleksan-drovskoje. Vsevolodo-Vilvoje 70 pabėgėlių, visi lietuviai iš Sosto parapijos Panevėžio apskr. Vietos komitetas rupinasi. Visi turi darbo. Aleksandrovskoje 30 lietuvių, beveik visi iš tos pa-cios Sosto parap. Čia uždarbiai mažesni ir daugumas be darbo. Jiems vietos komitetas duoda po 20 kap. maistui. Abiejuose kai-muos lietuvių gyvena geruose butuose; už butus žada mokėti vietos komitetai. Vsev.-Vilvoje, vietos mokytojai padedant, ati-daryta mokyklėlė pabėgėliams lietuviams. Mokytoja paskirta Emilija Biliunaiciūtė. Žmonės labai reikalauja kunigo lietuvių, knygų, laikraščių. Be galo džiau-giasi ir dėkingi, kad L. C. Kom-itetas jų neužmiršo ir atsiuntė savo įgaliotinį jiems aprūpinti. Po dviejų dienų manau važiuoti savo įgaliotinį jiems aprūpinti. Po dviejų dienų manau važiuoti savo įgaliotinį jiems aprūpinti.

ALEKSANDROVSKAS

Jekaterinosl. Gub.

Rugpjūčio 24 d. atvažiavo čion kun. Julijus Narkevičius iš Zemai-čių vyskupijos naujosios parapijos klebono pareigų pildyti. Jau tru-pint ankščiau pradėjo čion plauti lietuvių, bet pradžioje retai kam pavykdavo apsigyventi Aleksan-drovsko, visus grudo toliau. Visų jų padėjimas buvo baises, pašalpa butinai reikalinga. Klebono rupe-sniu pernai rugsėjo 27 d. čia at-sidarė Lietuvių Draugijos nuke-n-tėjusiems dėl karės šelpiti skyrius.

Pradžioje, beveik visą mėnesį vien-tinai darbininkė Komitete buvo Juzė Smigelskytė nuo Kauno, ko klebonui prašant Centrālins Ko-mitetas atsiuntė skyriaus vedėją kun. Simaną Draugelį, iš Seinų vyskupijos. Tuodu nenustatė darbininku dieną ir naktį pašven-tę darbo L. Dr.-jos naudai, kur rei-kiant klebono patariam ir padeda-mi. Skyrius greitai laiku susitvar-kė ir padarė daug naudos pabė-gėliams. Mieste surašyta daugiau, kaip 200 lietuvių, bet yra tikrų ži-nių, kad jų yra ligi 300, taigi iš viso apie 500 lietuvių, kuriuos glo-buoja Aleksandrovsko skyrius. Valdybą sudaro šie žmonės: 1) pirmininkas—įsteigėjas kun. klebo-nas; 2) pirmininko padėjėjas—skyriaus vedėjas djakonas Sima-nas Draugelis; 3) kasininkas—bendrabučio priveizėtoja ir šeimi-ninkė Juzė Smigelskytė; 4) sekre-torius—mokytojas Jonas Pupkis, baigusis Veiverių seminariją. Re-vizijos komisiją sudaro dvi moky-tojų, gavusi skyriaus rūpesniu vietas Aleksandrovsko apskrities vie-nasėdžiuose pas vokiečių kolonis-tus: Vanda Koreniskaitė ir Magdalena Mačytė, o kandidatu Jokubas Valkiūnas, kurpius nuo Biržų.

Skyriaus rūpesniu pabėgėliams išdalinta daug avalynės, drabužių ir skalbinių, duodama butas ir mal-kyklai. Tuo tarpu įsteigta savo reikalams dailidžių dirbtuvė ir siu-vykla, kurioje darbas duodamas siuvėjams namo. Manoma steigti siuvyklą-mokyklą, arba moterų darbų mokyklą, nes suaugusių mergaičių be darbo ir užsiėmimo skaitoma čia ligi 50.

Pr. Vie.

MASKVA.

Prie Maskvos pabėgėliams šelpiti Komiteto rugpjūčio 11 d. susior-ganizavo Mokytojų sekcija, ku-rios nariais tuojaus įstojo esantie-jai Maskvoje taip liaudies, taip gimnazijų mokytojai. Šiems išva-žiavus, beliko vien liaudies moky-tojai. Sekcijos vyriausias užda-vinys yra šviesti pabėgėliai: steigti siuvyklą-mokyklą, arba moterų darbų mokyklą, nes suaugusių mergaičių be darbo ir užsiėmimo skaitoma čia ligi 50.

Reikia prisiminti, kad p. J. Ze-maitis pradedo su didele auka: jis iš savo krautuvės paaukavo se-kancius naujus drabužius: 17 swea-terijų, 24 vyriškos apatinius rubus, 15 porų pantiakų, 5 svarkus, 2 marškinius 2 poras pirštinių, 109 poras čėvervykų ir tt.

Butų labai malonu, kad ir kiti krautuvninkai pasektų p. J. Zemai-čio duosumą, kaip pavyzdį.

Pinigių prisuntė šv. Katarinos dr-tė iš Norwood, Mass., \$19.17 ir P. V. Kondrotas iš Brattleboro, Vt. \$2.00; viso \$21.17.

Visiems autokojams ir rinkė-jams tariame širdingą ačiū varde nukentėjusiuju nuo karės lietuvių. Tikėdamas, jog kiekvienas pri-jaučiantis dabartiniam Lietuvos žmonių padėjimui iš širdies dār-buosis ir šelps vargstančius, paga-lisgale.

Liekame su tikra pagarba—

Komitetas:—

kytojais; neišristas lieka tikrai butų klausimas. Mokytojų sekcija su-tvarkė ir išskirstė pabėgėliams 7 knygynėlius. Kaip jau visiems ži-noma, iš Vilniaus vadovėlių neteko išvežti, o tų, kuriuos turėjo Vit-kauskytės knygynas, išvežtas iš Kauno, toli gražu neužteko. Dėl to atsirado reikalo spausdinti nauji vadovėliai. Mokytojų sekcija nu-tarė atspausdinti Kl. Skalbikos elementorių „Kas skaito rašo—duonos nepraso“ ir, pataisius, Va-siliausko „Mūsų Dirvą.“ Pasiro-dė, kad antriems metams knygos neturime, dėlto to nartata sudėti nauja knyga. Tam dalykui atlikti išrinkta komisija, kuri savo darbą jau padarė: atidavė spausdinti ne tik senus vadovėlius, bet ir naujai sudėtą „Vainikėlį.“

(Iš „Liet. Bal.“).

Pranešimas Sulgy Drabužių Siuntimo Lietuvon.

Siuomi pranešame, jog Ameri-kos Raudonojo Kryžiaus Draugija atsisakė siųsti senus drabužius nu-kentėjusiems nuo karės, kadangi nusiuntimas brangiau apsieina, ne-gu drabužiai yra verti. Draugija atsakė netik lietuviams, bet abelnei visoms tautoms, ir nuo šio laiko vieti tik naujus drabužius tebus ga-lima siųsti per Raudonajį Kryžių. Taipgi patarė mums R. K. Bush Tern. skyriaus pirm. p. Stoub, kad siųstume daugiausia šiuos drabu-žius: sweaters, blankėtus (paklo-des), apatinius rubus ir vilnonės pančekas. Šiaip marškiniai dra-bužiai, safo, mažą vertę teturi. Todel, gerb. ir gerbiamosios, pagal išgalę pasistengkime siųsti reikalin-gus drabužius, nes laukia jų ten musų šaltantieji žmonės.

Siunčiant adresuokite vis taip-pat: AMERICAN RED CROSS, Bush Terminal Building, 20 Broo-oklyn, N. Y.

Nepamirškite parašyti FOR LI-TUANIANS, ir nuo ko siųsta. Surašę, kiek ir kokių drabužių išsiųsta, malonėkite prisiųsti Broo-oklyn Lietuvosį Komitetui Dra-bužiams Rinkti, adresuojant sekre-torei Miss P. Jurgeliutei, 307 W. 30th Str., New York, N. Y. Tuo-mi pat antrašu kreipkitės ir dėl informacijų.

Iki šiam laikui į American Red Cross Bush Terminal Buildg., Brooklyn, N. Y., prisiuntė drabu-žius šios ypatos:

p. J. Saykrow, Glaston, Conn.;
ponia A. Kaunienė, Bridgewater, Mass.;
p. M. A. Samas, Barnstable, Mass.;
ponia O. Navickienė, Norwood, Mass.;
p. J. A. Brazys, Collinsville, Ill.;
ponia M. Juknevičienė, Flushing, N. Y.;
ponia P. Rinkienė, Chicago Heights, Ill.;
p. J. Milunaitis, Baltimore, Md.;
p. F. Cibulskas, New Haven, Conn.;
p. M. W. Bush, Brooklyn, N. Y.;
ponia A. Mikalauskienė, Brooklyn, N. Y.;
p. Dr-nė A. Bacevičienė Elizabeth, N. J.;
ponia S. J. Mockaitienė, Shenan-doah, Pa.; (Prisiuntė 17 skrynių);
ponia M. Alytėnė, Moterų Kliu-bas ir p. J. Zemaitis, iš Waterbury, Conn.—prisiuntė 6 skrynius.

Viso bus apie 35 skrynius.

Reikia prisiminti, kad p. J. Ze-maitis pradedo su didele auka: jis iš savo krautuvės paaukavo se-kancius naujus drabužius: 17 swea-terijų, 24 vyriškos apatinius rubus, 15 porų pantiakų, 5 svarkus, 2 marškinius 2 poras pirštinių, 109 poras čėvervykų ir tt.

Butų labai malonu, kad ir kiti krautuvninkai pasektų p. J. Zemai-čio duosumą, kaip pavyzdį.

Pinigių prisuntė šv. Katarinos dr-tė iš Norwood, Mass., \$19.17 ir P. V. Kondrotas iš Brattleboro, Vt. \$2.00; viso \$21.17.

Visiems autokojams ir rinkė-jams tariame širdingą ačiū varde nukentėjusiuju nuo karės lietuvių. Tikėdamas, jog kiekvienas pri-jaučiantis dabartiniam Lietuvos žmonių padėjimui iš širdies dār-buosis ir šelps vargstančius, paga-lisgale.

Liekame su tikra pagarba—

Komitetas:—

Ona Karaliūtė,
J. S. Misericienė,
Petr. C. Jurgeliūtė,
T. Mačiūnienė.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS ANSONIA, CONN.

1000 rublių auka. Fondų ginčai nepatinka. Apie Bostono fondą. Ansonijoje, Conn., sausio 30 d. 1916 m., 3 valandą po pietų buvo surengtos prakalbos, kuriose kalbėjo gėr. p. St. Simkus, atstovas Lietuvių Draugijos šelpti nukentėjusius nuo karės.

Pono Simkaus prakalba, taip labai susirinkimą sujudo, jog pas kiekvieną klausytoją asara, kaip žinis, per veidą nuriudėjo. Kurgi žmoneliai negirdėjęs, kada jiems pilniausia apsaoka jų brangiosios tėvynės vargus, nelaimės ir jų brolių, seserų, tėvų ir motinų netekimą pastogės? Kalbėtojas aiškiai nupiešė visas karės baisenybes, kokiais nelaimingais tėvynė-Lietuva ir jos žmoneliai yra nukentėję—ir šiandien dar tebekencija, neturėdami nei mažiausio nusimanyto, kada tam visam bus galas.

Kalbėtojas sakė: šimtai tukstančių nelaimingų mūsų brolių lietuvių, pamatę, kad jų "bakužės samanos", likosi ugnelės prarytos laike baisiausio susirėmimo dviejų milžiniškų armijų, netekę nieko, turėjo nėsintis su savo žeimynomis, patįs nežinodami kur. Pasijuto, kad po daugelio dienų ir nakčių vargingiausios kelionės atsidūrė jiems visai nežinomoje vietoje, Rusijos gilumoje, tarp nepažįstamų žmonių.

Tenais šimtais ir tukstanciais jų galima priskaityti, kurie be geresnio apsigėrimo, daugiausia alkani bastosi vieta nuo vietos, atsiduodami vien at Dievo valios. Tie tai nelaimingieji laukia nuo savo brolių—brolių lietuvių amerikiečių—pagelbos. Juk atsimena jie, kada dar neseniai prieš tą baisiąją karę, jų sunelė, jų dukrelė, jų brolelis, jų seselė, jų vyras, jų tėvelis pasijutė jiems iš Amerikos pilnus gražiai parasytus laiskus; pasijutė jiems savo gražiai išrodančias fotografijas, o dar kaip kurie ir po keleta, po keliolika rublių, todėl jie ir šiandien visą viltį jų padėję, kad Amerikos lietuviai jų nenorės užmiršti tokioje dideleje nelaimėje ir varge, kada baisioji gilynė-mirtis jiems kas dieną pažiūri ir akis.

Teisybė, jie neapsivylė, nes amerikiečiai—nors tolį gražu ne visi,—visgi atjaucia jų vargą ir tą didžiųjų nelaimę. Sakau, ne visi, nes dauguma mūsų brolių visai atsisako nors kiek paaukauti nukentėjusiems nuo karės savo broliams, o kiti, kad ir neva aukauja, tai vien tik, kad atstumti—nusikratyti tą reikala. Numes 25c, arba dešimtuką,—tai jau ir sėdi ramus. "As, girdi, jau aukavau, argi neužtenka?" Ir taip, kad tik atstumti kolektojų nuo savęs. Vienok kaip ir nekuriuos pasižiūri—jie galėtų daugiau, kur-kas daugiau—paaukauti, kad tik jie turėtų širdį ir atjaunų tėvynės-Lietuvos ir savo brolių tą baisiąją vargą, kuriame jie šioje valandoje yra paskendę.

Teko patėmyti čia ant vietos, laike p. Simkaus prakalbą, renkant aukas, kaip vienas dviejų namų savininkas, kurio pravardės šį kartą neminėsiu, vos-nevos 10 centų išstenojo. Sakytų, ar tas žmogus atjaucia, nors kiek savo brolių sunkų ir vargingą padėją? O ant nelaimės (nors didžiausios gėda tai pasakyti) mūsų tokių lietuvių, besirdžių čia Amerikoje turime ne šimtus, bet tukstancius.

Kaip pasirodė, 119 asmenų Ansonijos lietuvių sudėjo šiek-tiek didesnes aukas, o kiti gi metė mažesnes. Mūsų gi broliai lietuviai, kurie save vadina socialistais, griežtai užsispyrė ir laike p. Simkaus prakalbą nei vienas nieko neaukavo. Mat suvuoė, kad ne į jų "numylėtą" fondą surinkti pinigai eis. Tokiems žmogučiams jų tėvynės bei lietuvių vargai, matyt, nerupi, bet rupi vien tik jų "fondas." Už tai geros valios lietuviai pasistengė ateiti su didesne auka, nes, kaip matysit iš vėrdų litanijos, yra keletas penkių, dešimčių ir net dvidešimčių.

Laikę prakalbą ir dar prieš prakalbą, mūsų gėr. klebonas, kun. V. Bukaveckas bažnyčioje ir svetainėje laike prakalbą savo galingą žodį panaudojo prie raginimo dėti aukas, pats su auka prisidėjo. Mūsų klebonas pilnai sutinka rinkti aukas visiems iš-

vieno ir siūsti jas tiesiog į Europą, neatsižūrint nei į vieną Amerikos lietuvių fondą. Žmonės irgi tas patinka, nes, kaip matosi, jau tie fondai visiems įsikėrė, o labiausia tas nepabaigiamas varžymasis už juos. Tai gi tegul juos Dievai tuos fondus! Dirbkime ne fondams, bet gelbėkime tėvynę-Lietuvą ir savo brolius nelaimėje skurstančius.

Kaip matysit, Ansonijos lietuviai, sujudinti gera ir išmintinga p. Simkaus prakalba, šiuo kartu gerą auką sudėjo ir su tuom net didesnes lietuvių kolonijas toli aplenkė. Pats "dily-sis" Waterbury nedang ansoniečius šiuom kartu pralenkė su savo aukomis laike p. Simkaus ten laikytų prakalbų. Pas mus surinkta iš viso \$305.22 aukų (Aukautojų surašą žiūrėk atskiroj vietoj. Red.). Už tuos tai \$305.22, pasiūsta vasario 8 d. 1916 m. į Petrogradą Lietuvių Draugijai šelpti nukentėjusiems lietuviams nuo karės vienas tukstantis rublių.

Buvo kviečiamos ir kitos vietinės draugijos prisidėti kartu siūsti pinigus į Europą, bet vien "Lietuvių Politikos Klubas" prisidėjo. D. K. Vytauto draugija ir Šviesos draugija atsisakė, nors yra jau seniai iš savo išdų paskyrę. Mat minėtų draugijų komitetuose yra taip vadinami socialistai, todėl, kaip paprastai, jie nenorėjo kartu aukas siūsti. Tai gi pamatysime, kur jie tas aukas pasiū. Tie ponai, komitetai galėjo suprasti, kad žmonės, paskyrę aukas, nori, kad jos būtų priduotos ten, kur yra paskirtos, o ne laikyti pas save iki toliai, pakol jiems koks socialistiškas laikraštis nurodys, kur jas pasiūsti. Argi jau tie "komitetai" nei kiek nemato, kad šiandien Europoje randasi mūsų broliai nukentėję nuo karės, o ne Bostone ar kur kitur? Kam Bostone per pusantų metų laikoma žmonių aukas ir jų Lietuvon nesučiama? Per pusantų metų gal tukstanciai lietuvių išmirė Lietuvoj ir Rusijoj dėl stokos pašelpo, o žmonių aukos čia Bostone nežinia kam rudijs. Žmonės turėtų prieš tai pakelti savo protestą, nes tas yra tiesiog nežmoniška.

Ansoniečiai pamatys tuos savo "geradėjus" ir be abejonės pareikalau nuo jų pasiteisinimo, už jų tokį pasielgimą.

Oi gėda, gėda tiems mūsų lietuviams, kurie dėl savo taip žemo tikslo stengiasi visados ir visur tokį šventą darbą, kaip šelšimas vargstančių lietuvių, truklyti.

Tuom kart tiek! Stengsimės ansoniečiai dirbti, kad ir vėl surinkti aukų, o tada irgi išsirsite nuo mus žodelį-kitą apie mūsų darbą.

(Laimingos kloties šauniam pasidarbavime! Red.).

Jonas Tareila.

Juokai, už kuriuos verta, kaip sakosi, "Kaulus sulaužyti." Visokių "baikų" redaktoriams tenka prisikaityti, bet tokios, kaip šita, dar mums neteko grėdėti. Štai kas mums rašoma iš Ansonia, Conn.:

"Gyveno pas mane Jonas Krizanauskas—ant burdo buvo. Išgyvenęs 5 mėnesius, pabėgo nežinia kur, nei "gud-bai" nepasakęs. Išnešė 30 doliarų ir kaip sykis tuom pačiu laiko mano vienam burdingeriui laikrodėlis nežinia kur dingo. Buvo jis žadėjęs atsilyginti 3 d. vasario, o 4 d. nuvažiavo į Derby Shalton, kur jis turėjo pažįstamų. Nuvažiavo "pasiveičiuti." Tie, žinoma, jį "pamylėjo," priėmė ir tą naktį jis ten pernaktavojo. Pažįstamiems gi, kaip jie vėliaus pasakojo, jis štai kaip "apsisėmė."

— Su malonumu,—sakė jis jiems,—atvažiavau jus visus pakviesti į mano veselę. Aš nedėlioj ženiunus, tai prašau atvažiuoti paviešėti.

Tie visi, žinoma, su padėkavo-ne priėmė ir pasižadėjo atvažiuoti.

Taip minas užstątes, Krizanauskas pradėjo bombardavimą prie savo drangų kišenų:

— Aš turiu didelį rupestį,—sako jis jiems,—Ta veselė la-bai daug kaštuoja—yra reikalu ir kaštu: už salę užmokėjau \$30 ir 30 vėstų užordėdavau, dar policmonui \$6 sumokėjau. Ar negalėtum man "pamačyti," broleliai?...

APPAM IR JO KAPITONAS.

Du paveikslėliai anglų laivo Appam, kurį vokiečiai užgriebė netoli Afrikos ir atgabeno skersai Atlantiką Amerikon. Vyra—tai leitenantas Berg, kapitonas, užgriebusis laivą. Ant laivo aiškiai matosi vokiečių kariška vėliava (panaši į Kryžievių vėliavą).

Vyrai buvo geri. Kaipgi draugui "nepamačyti," o dar tokiam reikale, kaip vestuvės?

— Tai žinoma, Jonai, kaip reik tai reik. Kiek tikai reikia, tai ir duosim,—tie atsakė.

Dar Joną pavaišino, kaip reik lietuviškai—nuo visos širdies, ir tas išvažiavo.

Nedėlioj, žiūrime, atvažiuoja sveteliai. Lėjo į stubą, pasveiknom,—pradedam šnekučiuotis. Man nei galvoj, kam jie atvažiavo.

Po kokiam laikui tie ir klausia: — Kur jūs jaunas, kur jūs veselelia?

— O kas ženijasi?—klausiu, ir visi mės nusijuokėm.

— Nagi Jonas Krizanauskas, sako jie, nustebinti, kad mes apie tą veseilę nieko nei nežinome.

— Jonas Krizanauskas,—sakome mes,—išbėgo ir nei nežinome, kur jisai yra.

Tiems, išgirdus apie tai, net ir rankos nusileidė.

Tai tokių "baikų" mat jis pri-darbo. Pasisaugokit, žmonės, nuo tokio vyro. Pirmiaus jis gyveno Waterbury.

S. Steponavičia.

IS PHILADELPHIA, PA.

"Nejudink mokslo!" Čia atsi-lankė jau pagarsėjęs neva "kunig-s" Mockus, kurį žmonės vadina "Bimbų misijonierium." Daug apie tai rašyti neapsimoka, bet apie vieną nutylėti negaliu. Šisai vyras atsivėžė su savim pilną maišą "Sakių" ir panašų šlamštų ir platina jas tarp žmonių, girdamas ir vadindamas jas moksliskais raštais.

Tegul jau sau girtų (kiekvienas pedliorius savo tavorą giria), bet šitos šlamštus vadinti "moksliskais raštais"—tai jau yra įėj-dimas apšviotos ir mokslo, ir žmonių, nes reikia, kad šitas vyras mūsų žmones, matyt, skaito tokiomis durniais, kad gali jiems bile ką kalbėti, o jie vis viena nieko nesupras. Visi, kam rupi apginti mokslą ir apšvietą, privalo prieš tokį to "kunigo" pasielgimą užprotestuoti. Nes jeigu jis toliaus taip eis, tai žodis "moksliskai raštai" vis tik pa-juokimu ir žmonės taip suside-moralizuos, kad jie paskui ir ant tikrai moksliskų raštų spjaudis.

Tegul sau kas nori daro biznį iš žmonių tamsumo, jeigu kam tas patinka, bet šalin su tokiais, kurie savo labai abejotinus kromelius pridengia "moksliskumo" skraiste.

Ištikro man kitą sykį ateina galvon mislis: kodėl nekurie žmo-nės nesunaudoja tiek energijos geram užsiėmimui, kiek jos su-naudoja visokiems triksams. Sa-lysim, kad ir šitas "kun." Moc-

kus. Iš kalbos, matyt, sugabus ir iškalbingas žmogus.

Jeigu jis visus savo gabumus ir visą savo energiją, kurią dabar išleidžia ant tų komedijan-tiškų "misijų," sunaudotų geram užsiėmimui, tai žmogus gerą teisingą gyvenimą sau pasidarytų ir pagarbos užsitarnautų; o dabar, ar kas jį remia, ar ne—vis viena žiuri ant jo, kaip ant komedijanto, pardavinėjančio pe-klos planus, biblijas, monų kny-gas, arba, vieton to, lentgalius į popierą įvyniotus.

Toks darbas nėra idėjos dar-bas. Ir didžiausias laisvamaneis tokiai Mockaus laisvamanybei negali pritarti, nes tai ne jokia laisvamanybė—o tikras balaganas.

Vincas.

IS GRAND RAPIDS, MICH.

Vakarėlis. Vasario 13 d. buvo vietinės TMD. kuopos vakarėlis. Lošė "Tarnas įpaimojis" ir "Sali-amono Sapnas." Pasisekė ne-blogiausiai. Ypač verta pažyme-ti oficialio pačios rolė, kurią lošė p-lė Ona Dankšutė. Kiti artistai taip pat publiką užganė-dino.

TMD. kuopos choras sudainavo keletą dainelių, užbaigdamas tautiškuoju hymnu "Lietuva, Tė-vynė Musų!" Čia noriu paste-bėti, kad mūsų miesto lietuviams, matyt, dar nežino, kad, giedant tautišką hymną, visi privalo at-sistoti. Taip dar visos tautos ir tuomi išreiškia savo tautos my-lėjimą ir pagerbimą. Taip priva-to daryti ir lietuviams, o kas to ne-daro, tai tuomi parodo savo men-ką išsilavinimą ir menką susi-pratimą. Buvo daug tokių, kurie laike hymno giedojimo buvo prie savo sėdynių prilipę.

Vasario 15 d. šv. Petro sve-tainėj turėjo vakarėlį Vycių kuop-a. Buvo lošimas, apie kurį nieko ypatingo negalima pasakyti. Už tai galima šis tas pasakyti apie tuos monologistus, kurie pas mus įsivyravo.

Kad tai jau būtų tik monologi-gai, bet tiesiog draipystimas pur-vais kitų partijų, ir socialistai ir Vyciai tais monologiiais atsi-žymi ir vieninteliu tik mės lais drašto. O kaip kada tai ir vieni ir kiti tautininkas "gnaibo."

Pavyzdžiui: atminėtam vakare neįdomingas monologistas įtrau-kė TMD. kuopą, išvadindamas ją "laisvamanių lizdu." Gaila tik liežuvio tokiam durnam kalbė-jimui. Jeigu vyras paimtų ir perskaitytų TMD. knygas, tai gal jis suprastų, kad TMD. yra apšviotos draugija, o ne koks ten "lizdas." Pataria jam perskaityti nors paskutinę TMD. knygą "Sirdis"—daug ko pasimokytų geram vyrui, ir nereikėtų iš sa-vo klauto prieš žmones daryti.

Tautos Bitė.

IS BUTTE, MONT.

Nelaimė kasykloj. Didelė ne-laimė atsitiko čia vasario 14 d., kuomet kasykloj Pennsylvania kilo gaisras. Kasykloje buvo tuom laiku 220 žmonių ir reik tik stebėtis, kad iš jų žuvo tik keliolika, o visi kiti laimingai su-spėjo išsigelbėti. Tarp žuvusių yra du, kurie savo gyvybę at-davė, kitus gelbėdami,—William Mitchell, formano asistentas ir Neil Brennan, kurie nusileido į pilną gazų kasyklą gelbėti jau-nierius. Po dviejų valandų muo-du ištraukta pusegyviu nuo gazo ir netrukus abudu mirė.

Čia yra ir lietuvių, bet iš lietuvių ant laimės niekas nežu-vo. Tokios nelaimės čia niekad-os nebuvo, išskyrus 1895 me-tuose, kada parakas explodavo ir apie 60 žmonių žuvo. J. G.

IS SAN FRANCISCO, CAL.

Negirdėjo lietuvių kalbos per 50 metų. Vasario 6 d. čia atsi-buvo susirinkimas naujai užsi-mezgusios SLA. kuopos. Žmo-nių prisirinko pusėtinai. Buvo net tokių, kurie čia iki šiolie bu-dino.

Bet dabar sužinojo ne tik lie-tuviai, bet ir svetintautčiai, aciu p. J. Adams'o pasidarbavimui, kur-is parasė į visus vietinius anglų laikraščius apie čianykščių lietu-vių judėjimą. Nekurie laikraščiai idėjo apie tai net ant pirmų pus-lapių.

Labai malonų įspudį padarė, kuomet sužino, kad susirinkim-am atvyko keletas mūsų brolių, prūsų lietuvių. Viens tarp jų bu-vo baptistų pastorius, Kun. Pe-traitis, kuris sakėsi, kad negirdė-jes lietuvių kalbos jau net 50 me-tų ir kad jam buvo labai smagu su savo viengenciais susieiti.

SLA. kuopos valdybom išrink-ta: J. Adams—pirmininku, J. Sa-vickas—pirm. pagel., K. Norkus—sekretorium, V. Akrimavičius—kasierium, J. Doykus, J. Pagel ir J. Bolinskas—išdo globėjais ir P. Adams—maršalka.

Atsinaujinusi kuopa, reik tike-tis, turės gerą pradžią. Lai ji gyvuojai!

J. Maczak.

IS E. ST. LOUIS, ILL.

Biaurus balius. Kitur, ren-giant balius, žmonės parenka au-kyti savo brolius lietuviams, nu-kentėjusiems nuo karės, o pas-mus tai yra tikrų galvių, nes ki-taip jų pavadinti nei negalima.

Neseniai čia vieni surengė ba-lių. Buvo keletas vedusių ir pa-tokis. Pasigimino sau viskės ir keletą bacukčių alaus, tai kaip nusilakė, tai sukėlė tokias mūs-

tynes, kad visi susikruvino, kaip gyvuliai,—kitas tai gal ir ilgai pastenės, kol jo sudaužyta kvai-la galva suaugo.

Gėda mums, broliai lietuviai, taip elgtis. Ar tai mes jau ne esame žmonės? Pasilinksimint kiekvienam reikia, bet ar tai mums prideri susiejęs, kaip tiems buliams, tuojaus sau žar-nas leisti?

Lietuvoje mūsų broliai, atsi-minkit, kokiam padėjime yra! Ten juos priešai kraujuose pluk-do, o čia mes patįs sau kraują leidžiame. Ką ir svetintautčiai turi apie mus pamanyti? Tegul mūsų kolonijoj bus paskutinis toks bjaurus atsitikimas.

A. Budininkas.

IS TORONTO, ONT. CA-NADA.

Pavyzdingos vestuvės. Vasario 5 d. atsiuvo Jono Butkaus su p-lė Ad. Susinckitė vestuvės. Dienoje savo vestuvių jaunais su jaunaja, su savo sveteliais besilinksminda-mi, prisiminė ir apie tėvynę Lietu-vą ir jos vargus ir sumanė paau-kauti savo broliams lietuviams, nuo karės nukentėjusiems. V. Ju-saitis jaunavedžių vardu pakalbėjo apie tai keletą žodžių ir susirinku-sieji svečiai noriai tam sumanymui pritarė, aukaudami, kiek kas gali.

Aukauta sėkančiai: Jaunavedžiai —\$3.50; G. F. Monger (šveica-ris)—3.00; S. Kaplaivis ir M. Di-lionas po \$1.00; J. Lowells ir A. Atley (anglai) taipgi F. Volen-ciuk po 50c; po 25 centus aukavo šie: F. Jusaitis, A. Jurcius, P. Kriaučiūnas, J. Petraitis, S. Kli-miūtė, J. Butkus, V. Astasauskas, A. Astasauskienė, F. Breskus, K. Jurcius, V. Jusaitis, A. Jusaitienė, Elz. Padolskienė, J. Ivškevičia, N. Cilcius ir V. Dilionis. Viso sykiu \$14.00. Atmetus pačio iš-laidų 20c, Lietuvos Gelbėjimo fondan pasiūta \$13.80.

Lai Dievas duoda gerą pagy-vėnį jaunai porelei, kuri pradėjo savo naują gyvenimą geru darbu, ir kurie ir savo linksmybės valan-doj neužmiršo savo tėvynės ir ne-laimingų savo brolių tautiečių.

V. Jusaitis.

VARDAN TEISYBES-NE-TEISYBĖ.

Gerbiamą "Lietuvos" redakcija teikstis patalpinti Jusų gėr. lai-kraštje mūsų keletą žodžių: "Lietuvos" No. 4-ame tilpo p. T. Nežino mo visiškai teisinga korespondencija iš New Yorko, kurioje aprašytas SLA V apskri-čio suvažiavimas, atsiėmęs sau-sio 16 d. SLA Centro raštinėje. Dėl to korespondencijos p. V. K. Račkauskas "Lietuvos No. 5" rašo vardan teisybės neteisinga straipsni.

1) Ponas V. K. Račkauskas užgincija teisingą p. T. Nežino-mo užmetimą, sakydams: "Ne-tiesia—Račkauskas ne agitavo ir ne užsipildinėjo, tik išsireiškė savo monomone ect." Tuom tarpu mes, buvusįjį tame suvažiavime kuopų atstovai, girdėjome, kaip p. Račkauskas patarė nenomi-nuoti p. T. Paukštį, kuris esan-nemandagus, nemandagiai išsu-reiškias SLA. Centro Kom. kri-vuilese ect.

2) Tiesa.—p. Račkauskas ne-sakė, kad T. Paukštis yra nete-risingas. Ponas Račkauskas dar daugiau pasakė. P-s Račkaus-kas po kelis kartus sakė, kad T. Paukštis yra neetiškias (tai yra nedoras). Dėl to p. Račkauskas gincijosi apie pusę valandos su p. Norium, kuris buvo diametra-liškai priešingas p. Račkauskui ir delko priešįje minėti net valdžios įstatymus.

3) Ponas Račkauskas sako, kad jis niekur ir niekad nesakęs, kad p. Gugis, p. Lalis ir trečias norėję patraukti teisman p. Paukštį. Mės nežinome, ar kūr kada ir ką p. Račkauskas sakė, ar nesakė, bet mės gerai žinome, kad sausio 16 d. SLA V apskričio suvažia-vime p. Račkauskas viešai pasakė, kad Liet. Selp. Fondas, tai yra p. Gugis, Lalis ir kiti norėję patraukti teisman p. T. Paukštį.

4) Melas. Toje pat konferen-cijoje p. Račkauskas pasakė, kad jam, tai yra Račkauskui, pasise-kė perkalbėti Liet. Selp. Fondo viršininkus ir tuomi pasisekė pra-šalinti suirutes.

5) Labai gražiai p. Račkaus-kas kalba, sakydams: "nepata-riau atnaujinti Apysenio suma-nymą apie sujungimą sekreto-

riaus ir išdininko urėdų, tik kal-bėjau, kad tą klausimą, reikia šiaip ar taip užbaigti."

Stebiamės kaip čia "Lietuvos" redakcija nepastebėjo, kad tamė punkte p. Račkauskas pats sau priešingas, nes SLA. organe senai tas klausimas nediskutuoja-mas,—pamirštas. (Tai ne redak-cijos privalumas sekti visas "dis-kusijas." Red.).

6) Iš to viso mės matome, kad p. Račkauskas vienaip konferen-cijose elgiasi, vienaip kalba, o kuomet tas korespondentų pranešama laikraštini, tuomet p. Račkauskas netik visą užginci-ja, bet dar korespondentą pasta-to negražioje sviesoje ir daro re-dakcijai išmėtinėjimus. Kokiais tikslais p. Račkauskas tai daro, mės nežinome; pakanka kad mės nustatome faktus.

Buvę SLA. V apskričio suva-žiavime sausio 16 d. 1916 m. kuopų atstovai:

J. Ambraziejus, J. J. Szlikas, A. P. Zailikas, A. Lapinskas.

Maž-daug panašaus turinio raštelius prisuntė šiame reikale dar ir p. P. Sakatauskas bei tas pats p. T. Nežinomas. Nenorė-dami atkartojimais vietos už-imti, juos apleidžiame. Red.

Paskutinis Mano žodis.

Acia "Lietuvos" Redakcijai, turiu progą tarti savo paskutinį šitame ginče žodį ir daugiau ne-begaishinsiu "Lietuvos" skaityto-jų, nors ir kita tiek mano "nete-i-sybės" liudininkų atsilieptų.

1. Pasirašiusieji neteisingai ma-ne suprato, jei sako, buk aš pa-taręs nenominuoti p. T. Pauk-ščio. Štai mano paskutiniai zo-džiai, pasakyti apie kandidatus į išdininkus: "Jei tarp nominuotų-jų į SLA. išdininkus bus M. Bu-činskas ir T. Paukštis, tai aš duo-siu savo balsą už M. Bučinską, o jei Bučinskas negaus nominaci-jos, aš balsuosiu už T. Paukštį." Matoma, ponams J. Ambraziejiui ir kitiems nebuvo paranku su-prasti mano kritiką p. T. Pauk-ščio, kaip visuomenės veikėjo, kaip ir p. T. Nežinomam nebuvo paranku pranešti mano griežtą pasipriešinimą prieš laikraštini-nų (pvzd. p. Neviacko) kandida-tūrą į SLA. išdininkus. Tokie korespondentai, aprašydami fak-tus, pasirenka tik tai, kas jiems patinka, bet ne visą, kas yra bu-vę.

2. Sulyg žodžių "neteisingas" ir "neteiskias" prasmės su ponais J. Ambraziejum ir kitais, pasirašiusiais drauge su juom, nesigin-cysiu, nes ne čia vieta aiškinti žodžių prasmę. Tačiau "nete-i-skias" nereikškia būtinai "nedorą," kaip jie sako. Man rodos, kad pasirašiusieji,—jei tik jie supran-ta žodžių prasmę, greičiau sutik-tų būti pavadintais "neteiskiais," negu "nedorais."

3. Mano buvo sakyta, jog iš tų įpatų girdėjų apie ketinimą skusti Liet. Gelb. Fondą už ne-gražinimą pinigų, nusistų p. T. Paukščiui Liet. Selp. Fondo var-du, apie tai buvo rašyta ir laik-raščiuose. Bet niekadoms nebuvo mano sakyta, buk p. Gugis, La-lis ir trečias ketiną skusti p. T. Paukštį.

4. Melas, kurį man primeta, dar nėra sutepęs Račkausko lūpų; jei R. negali arba nenori pasakyti teisybės, tuokart jis tyli, bet ne-meluoja. Tą tegul atsimena p. J. Ambraziejus ir kiti. "Apie mi-kia sumanymą nėra senas, jis yra įstatymu Komisijos rankose ir man rūpėjo, kad tas sumany-mas būtų šiaip ar taip užbaigtas, nes to reikalauja organizacijos tvarka, idant syki formaliskai bu-tų ir užbaigiamas.

6. Iš šitų mano paaiškinimo žo-džių matoma, kokių faktų nusta-tymas ruėjo ponams Ambrazie-jui, Szlikui, Zailiskui ir Lapinskui. Jie nustatė taip, kaip supratė. Ji supratė taip, kaip supratė mo-kėjo,—tačiau "nescientes non peccant."

Su pagarba.

V. K. Račkauskas.

Visi laikraščiai stundėmami rankraščiai turi būti pažymėti autorius parašu ir adresu. Pasirašantys pradedantys turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilekia sau teisę atstūnėti visus rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalavusi, grąžina autorini atgal jo lėšomis.

Reiklia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Mirė Sasnauskas. Lietuviai vėl nustojo gausiai tautiečių. Lietuvos laikraščiai praneša apie mirtį plačiai žinomą muziką Česlovo Sasnausko, mirusio Petrograde sausio 8 d. šių metų.

"Naujoji Lietuva" apie jį paduoda sekantių žinių:

Sausio 5 d. 7½ val. rytą po ilgos širdies ligos Petrograde mirė mūsų kompozitorius Česlovas Sasnauskas. Kas mūsų nežinojo kompozicijų, kurias tekdavo girdėti tur būti visose lietuvių vakaruose. Daugiau negu 20 metų atgal baigęs Petrograde konservatorių liuso meno dailininko laipsniu ir budamas gerai prisirengęs kompozicijos ir dainavimo srytyje, a. a. Česlovas Sasnauskas netrukus prieš šv. Kotrinos bažnyčios gavo vargonininko vietą. Tą vietą jis užėmė ir iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų. Beto a. a. C. Sasnauskas buvo ilgas metus šv. Kotrinos gimnazijoje muzikos ir dainų mokytoju. C. Sasnauskas yra parašęs nemažą bažnytinės muzikos veikalų, kuriuos žinoti labai brangina.

Mums lietuviams jis yra brangus tuo, kad tai buvo vienas pirmųjų ir geriausių mūsų kompozitorių, kurį Vydnas pripažįsta talentingiausiu.

Paskutiniaisiais metais a. a. Sasnauskas buvo pradėjęs leisti rinkinį, kuriame turėjo būti išspausdinti geriausi jo darbų tvirtiniai.

Petrograde lietuvių visuomenės gyvenime paskutiniais metais C. Sasnauskas mažai tedalyvavo: klidė sunki liga, kuri jį jau seniai kankino. Gi to metų atgal a. a. C. Sasnauskas veikė dalyvavo vietos lietuvių gyvenime ir jų rengiamuose vakaruose tai spūstis, tai choro vedėjas. C. Sasnauskas mirė dar palyginti jaunais, tur būti neturėjo net 50 metų.

Darbas ir partizantai. Šio laikraščio numerį 6-me, kalbėdami apie įvykų neseniai pasitarimą tarp tautininkų ir katalikų Brooklynne ir apie galutinį jų tarimąsi New Yorke (kuriam paskirta 22 d. šio vasario), mes pastatėme klausimą: ar įvyks tarp jų vienybė, ir išreikšėm nuomonę, kad galės įvykti, "jeigu abiejose srievose tautiškumas ims viršų ant partiviskumo."

Po pusantų metų patyrimo mes aiškiai matome, kad Amerikos lietuviams neleidžia susivienyti kruvon ne kas kitas, tik partiviskumas, kurį savo partijos palaiko "karšti partizantai," kuriems lochos jų partijos rupi daugiau negu bendras darbas. Tas, berods, yra neužginčijamas faktas, kurį šiandien jau ne tik "diplomatai," bet paprasčiausias žmogus supranta.

Todėl mes ir pasakėme, kad jeigu srievės nori susitaikinti ir bendrą darbą suvėsti, tai jos "turėtų izoliuoti (atskirti) nuo šio darbo savo karštus partizantus, kurie iki šiol visą darbą gadino."

Nors išrodo keista, bet šiuos žodžius prisimė sau ne kas kitas, bet "Ateitis," kurios redaktorius jau bent dviejuose numeriuose apie tą "izoliaciją" rašinėja.

Teisybė pasakius, viršminėtas žodžius rašydami, mes jokių atskirų ypatų tuom tarpu neturėjome omenyje. Juo labiau negalėjome turėti omenyje p. Rimkos, kuris Brooklynio pasitarime dalyvavo, o juk tas, o ne koks kitas, pasitarimas ir atidėjo ant antro plano partijinę politiką, pastatydamas pirmą vietą bendrą darbą.

Bet, nežiurint to, "Ateities" redakcija, aiškiai taikindama ir mus, išlieja tokia karšta tiradą: "Tenamano "izoliatoriai," kad jie gali būti diktatoriais, ir teneiškalba sau klerikalai, kad juos nori kas ten provokuoti, ar turi kas prieš juos kas kokią neapykantą."

Jeigu "Ateitis" skaito save "karštu partizantu," kuriam rupi daugiau savo lochą politiška partija, negu bendras darbas, (ko mes iki šiolie nemanėme), tai, be abejonės, tuomet mes ir apie ją tokius pat žodžius pasakytume. Jeigu "Darbininkas" ar "Draugas," ar koks kitas laikraštis, ar koks nebūtų veikėjas, yra tos pačios pažiūros,—ir jiems tie žodžiai tiks. Ir tame nėra jokios diktatūros iš mūsų pusės.

Viskas, ko mes norime,—tai kad kaip vieni, taip ir kiti mestų politiką, mestų savo politiškas filosofijas varinėję ir imtųsi bendro darbo Lietuvos šelpime.

Jeigu "karšti abiejų pusių partizantai" mano imtis prie tokio darbo,—tai puiku—puikiau ir negali būti. Bet jeigu jie visgi nuo savo partijinių politikavimų nenori ir dabar atsikvėsti, tai vienatinis budas, mūsų manymu, numoti ant jų ranka, o griebtis darbo.

Per pusantų metų jau politikantais, ir žmonėms tos partijinės politikos įgriso iki gyvam kaului. Žmonės juo toliaus, juo labiau siūnčia aukas tiesiog Lietuvon, pasipirdami koja visus tris fondus, tarsi norėdami pasakyti: "Manėme, kad jūs mums kelią parodysit, jūs mums gelbėsite ir vienybės vieste, bet jūs tik už savo partijas pesatės—vieni už klerikaliską, kiti už socialistiską, treti už tautiską. Pusantrų metų keliat tarp Amerikos lietuvių anarchiškai, vieton juos organizuoti vienybės taip svarbiu darbu. Nenorite vienybės, bet norite žmones pjudyti vienus prieš kitus,—tai eikite sau peklon su savo visomis partijomis ir su visais savo fondais! Mes apsieisime ir be jų..."

Taip žmonės mūsų partizantams gali pasakyti. Taip jie jau, kaip minėta, ir daro, stumdami šalin visus fondus. Taip jau padaryta Chicagoje, Milwaukee, Ansonijoje ir eilė kitų miestų.

Čia tai, ištikro, yra "diktatura" ir "izoliacija." Ir mes jai pritariame. Per pusantų metų mes jau prisiklausėm visokių politiškių teorijų,—ir katalikiškų, ir pirmeiviskų, ir socialistiškų,—ir... o dievai, kaip jos mums įgriso! Mes, norime darbo, LIETUVIŠKO BENDRO DARBO! O savo tikybinės, visuomeniniai-politškos ir visokias kitas "mandrybes" sukratkit kamaron, užraukit trimis spintomis ir pastatykit sargą su šluota, kad jos iš ten neišlystų, kol darbas nebus atliktas.

Tas patarimas kreipiamas į visas srioves.

Trečiųjų teimas. "Vien. Lietuvių" praneša, kad trečiųjų teimas tarp "Laisvės" ir "V. L." įvyks prie atdary durų kovo pradžioje. Abidvi pusės skirs po du teisėjus, o penktąjį jie patys pasiskirs.

Sisai "teimas" yra pasekmė ginčų, įvykusių tarp jų laikraščių sąsąjyje su Krako-Mantvydo žmogžudyse, papildyta New Britaine, kur buvo pernai užmuštas kun. J. Žebrys ir jo tarnaitė.

Kodėl jie nieko nemato. "Darbininkas" ir kiti tautininkų srievės priešai rašo savo laikraščiuose, kad jie nieko nemato Tautinės Sandaros platformoje: ant kokių pamatų ji sustvėta ir kokius idealus ji turi.

"Vien. Liet." ir tai atsakysdama, aiškina, kodėl jie nemato:

"Tą nežiurėjimą mes puikiai suprantame. Mat prieš Sandaros pamatus, prieš jos siekinius, idealus nieko negalima pasakyti blogo, nieko negalima užmesti. Pasakyti gi ką nors gerą irgi negalima, nes Sandara yra priešingos srievės politiška organizacija; nieko nesakyti irgi negalima, nes gyvenimas perdaug jau verčia sakyti. Na, ir sako todėl, kad nieko nemato."

Reik pripažinti, kad "Vien. Liet." turbūt, teisingai atspėjo.

Naujas fondas. Tautos Fondas pasekmingesniau aukų rinkimui paskelbė naują sumanyą: surinkti 10-doliarinėmis \$10,000 aukų. Vadinasi, Tautos Fondas giesžia surasti 1,000 žmonių, kurie aukautų po \$10 kiekvienas ir tuomet susidarytų fondas, kurį jie pavadina "\$10-\$10,000 Fondu."

Sumanymas gražus ir jo pradžiai jau turima 20 dešimt-doliarinių.

Lenku Intrigos.

"Žvaigždė" talpina ilgą straipsnį jau pagarsėjusio kun. K. Prapuolenio iš Rymo, kuryis, kaip matyt iš jo paties straipsnio ir iš lenkiškųjų laikraščių, yra tikru pasinu lenkų akyse.

Kun. Prapuolenis ypačiai pagarsėjo ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp lenkų, savo knyga "Polskie Apostolstwo w Litwie," kurią Lietuvii Informacijos Biuras Paryžiuje išvertė ir išleido francūzų kalboje ir kuri atkreipė į save akis visų, kurie žingeidauja lietuviškai-lenkišku klausimu.

Sios knygos turinys ir tikslas—parodyti istoriškais dokumentais, iš pačių lenkiškų šaltinių paimtais, lenkinimo politiką Lietuvoje. Šita politika buvo labiausiai dvasiškosios ir bažnyčios pagelba vedama.

Nestebėtina, kad tokiuos autorius, dargi popiežiaus šambeliono titule ir kapelionas šv. Stanislovo bažnyčios Ryme,—čia pati popiežiaus šambelionas, negalėjo būti lenkamis pakencijamas.

Todėl, anot kun. Prapuolenio, prasidėjo prieš jį visa eilė intrigų,—pirmiausiai, kad jį patį sumnyus ir purvyną, ir jo įteknei Ryme užkurtus kelią.

Sovininistai lenkai, kurie vis dar nenori atsikvėsti nuo Lietuvos, kai prapuolenį išsodinti iš Rymo, nes jų politikai jį buvo tenai, kaip pašinas po nagų. Kun. Prapuolenis toliaus pasakoja šitaip:

Bepig, Dieve, kad to tik užtektų. Bet kur, taip apsisė jo markas sulenkėjimo be lietuvių. Sužinoję, kad ašen paskirtas kapelionu prie šv. Stanislovo, mūsų Lietuvos lenkai tiesiog juk.

Negalėdami nieko padaryti namieje, jie išsiuntė tam tikrą savo delegatą Ryman pagiguoti, kad išahatinė Dvasioskio Valdzia mątes neprimūtų. Delegatu išrinkta sulenkėjusių lietuvių grupą A. Tiškevičių iš Kretingos. Prieš ką, kaip ir kame šmeizė mane šiai ponulis—tai jo sažinės dalykas. Tik tai man atvažiavusiam Ryman teko sužinoti, kad mūsų lenkų delegatas, minėtasis grupas A. Tiškevičius iš Kretingos nesidrovėję net stvertis ir melo, by tik geriau mane įgytus, bauriau aptersus. Antai, Kretingos grupą A. Tiškevičius, kur tik galėta, laidžiota Ryme "zinias, buk ašen nėsas šv. Tėvo Šambelionu ir buk ašen patasai sau nesaziūniskai prisisavinę ar prasiimanę sitąjį pagarbą!"

Kuomet, sužinojęs, kur mane užklausta apie panašų skundą-melą, ašen pasisakiau galis parodyti tam tikrus, kuriuos atsiaveiziu, diplomus, duotus man Popiežių Leono XIII ir Piaus X—savaimi paaiškėjo pono grafo begėdiškasis melas, ir labai labai pasiviro visi kiti jojo, užmetinėjamai, kuriuos cionai laidžiojo.

Nežinau, ar mano gyvenime prisieis dar man koki laiką pagyventi be nuolatai daromos man pagarbos iš lenkų pusės. Iki šiol jie manęs užmiršt dar nesugebėjo. Kuomet, pramokęs italų kalbos, ašen paleidau vieną kitą straipsnį laikraštyje "La Vera Roma," lenkų mestasi prie rektoriatas, kad mano žodžiams neduotų vietos—nesa viskas, ką ašen paduodu,—melas!

Išskundė Vatikaniui. Nieko nelaimėje čionai, šit jie ir vėl stvėrėsi melo, man užkenkti. Proga viešai mane apskusti suteikė jiems 28 lapkričio dieną, kuomet J. E. Kardinalas Vi-karas įsakė, Lenkijos naudai, pamaldas ir rinkliavą visose Rymo parapijinese bažnyčiose. Buta tai pirmosios Adventu Nedėlios, kuomet, kaip ir visais šventadieniais, 8½ rytmetėje, šv. Stanislovo bažnyčioje, mano paties buvo atlaikytos Mišios šv.

Tik, šit kokiai savaitėi-kita! prasilinkus, prisiejo man sužinoti, jog lenkai apskundė mane, buk ašen netik ką nepadaręs rinkliavos Lenkijos naudai, bet dar, ačiū manajai lenkų neapykantai, nelaikeis Misių šv., negi neleidęs tą dieną atidaryti šv. Stanislovo bažnyčios! Atsakančių viršininkų užklaustas, ašen pasisteisinau tuoj, jog rinkliavos ištikrųjų nebūta delto, kad J. E. Kardinalo-Vikaro įsakytą padaryti rinkliavą vien tik parapijinėse Rymo bažnyčiose, o šv. Stanislovo bažnyčia,—kaip tik ne parapija. Kas link nesąžiniško melo, buk mano ap-leista tą dieną net ir pamaldos šv. Stanislovo bažnyčioje, pasakiau, kad ašen galu pristatyti liudijimus asmenu, kurie 28 lapkričio dieną klausė mano laikytų Misių šv. toje pat bažnyčioje. Parašus tų maldininkų italų galėtu surinkti mano zakristijonas-italas, kuris juos

pažįsta, nesą tai artimiausieji šv. Stanislovo bažnyčios kaimynai. Ir tik stebėtis, kad nė vieno lenko bažnyčioje nebūta!

Aš neesiu lenkų priešas, bet kada žmogus tokius dalykus perskaitai ir po to girdi kaip lenkai lietuvius vadina "braciais" ir stotasi lietuvių geradėjais, tai sunku yra sutaukinti jų žodžius su jų darbais.

Lenkų Agentūra. Tuo, per laikų minėtosis "Lenkų agentūros Ryme" išleista dar kita specialiskai prieš mane ir manąją knygą parašytoji maža knygutė francūzų kalboje: "Legitime defense"—Reponse a un libelle antipolonnais recteur de l'eglise de Rome" (priedantis atsigynimas—atsakymas tulam šmeizikui lenkų priešui, rektoriiui lenkų bažnyčios Ryme).

Visą galima sakyti, pastarosios medžiagą ir anosios priedus lenkų agenturai suteikė gyvenusis Ryme du metu buk tai Teisės mokslo įgytis, Mogilevo antvyskupijos dvasiškis, sulenkėjusis baltgudis, kunigas Okolo—Kulak, kaip lenkų biuro agentas, rašinėjusis iš Rymo į Vilniaus "Kurjeris-Litewski" savo išsivajotuosius melą ir nesuomones apie mane, mano knygą ir apie šv. Stanislovo bažnyčią.

Grafo Tiškevičiaus Misija Ryme. Bet tuomi visa istorija toli graži neužsibaigia: Lenkai užsispyrė kun. Prapuolenį išsodinti iš Rymo, nes jų politikai jį buvo tenai, kaip pašinas po nagų. Kun. Prapuolenis toliaus pasakoja šitaip:

Bepig, Dieve, kad to tik užtektų. Bet kur, taip apsisė jo markas sulenkėjimo be lietuvių. Sužinoję, kad ašen paskirtas kapelionu prie šv. Stanislovo, mūsų Lietuvos lenkai tiesiog juk.

Negalėdami nieko padaryti namieje, jie išsiuntė tam tikrą savo delegatą Ryman pagiguoti, kad išahatinė Dvasioskio Valdzia mątes neprimūtų. Delegatu išrinkta sulenkėjusių lietuvių grupą A. Tiškevičių iš Kretingos. Prieš ką, kaip ir kame šmeizė mane šiai ponulis—tai jo sažinės dalykas. Tik tai man atvažiavusiam Ryman teko sužinoti, kad mūsų lenkų delegatas, minėtasis grupas A. Tiškevičius iš Kretingos nesidrovėję net stvertis ir melo, by tik geriau mane įgytus, bauriau aptersus. Antai, Kretingos grupą A. Tiškevičius, kur tik galėta, laidžiota Ryme "zinias, buk ašen nėsas šv. Tėvo Šambelionu ir buk ašen patasai sau nesaziūniskai prisisavinę ar prasiimanę sitąjį pagarbą!"

Kuomet, sužinojęs, kur mane užklausta apie panašų skundą-melą, ašen pasisakiau galis parodyti tam tikrus, kuriuos atsiaveiziu, diplomus, duotus man Popiežių Leono XIII ir Piaus X—savaimi paaiškėjo pono grafo begėdiškasis melas, ir labai labai pasiviro visi kiti jojo, užmetinėjamai, kuriuos cionai laidžiojo.

Nežinau, ar mano gyvenime prisieis dar man koki laiką pagyventi be nuolatai daromos man pagarbos iš lenkų pusės. Iki šiol jie manęs užmiršt dar nesugebėjo. Kuomet, pramokęs italų kalbos, ašen paleidau vieną kitą straipsnį laikraštyje "La Vera Roma," lenkų mestasi prie rektoriatas, kad mano žodžiams neduotų vietos—nesa viskas, ką ašen paduodu,—melas!

Iskundė Vatikaniui. Nieko nelaimėje čionai, šit jie ir vėl stvėrėsi melo, man užkenkti. Proga viešai mane apskusti suteikė jiems 28 lapkričio dieną, kuomet J. E. Kardinalas Vi-karas įsakė, Lenkijos naudai, pamaldas ir rinkliavą visose Rymo parapijinese bažnyčiose. Buta tai pirmosios Adventu Nedėlios, kuomet, kaip ir visais šventadieniais, 8½ rytmetėje, šv. Stanislovo bažnyčioje, mano paties buvo atlaikytos Mišios šv.

Tik, šit kokiai savaitėi-kita! prasilinkus, prisiejo man sužinoti, jog lenkai apskundė mane, buk ašen netik ką nepadaręs rinkliavos Lenkijos naudai, bet dar, ačiū manajai lenkų neapykantai, nelaikeis Misių šv., negi neleidęs tą dieną atidaryti šv. Stanislovo bažnyčios! Atsakančių viršininkų užklaustas, ašen pasisteisinau tuoj, jog rinkliavos ištikrųjų nebūta delto, kad J. E. Kardinalo-Vikaro įsakytą padaryti rinkliavą vien tik parapijinėse Rymo bažnyčiose, o šv. Stanislovo bažnyčia,—kaip tik ne parapija. Kas link nesąžiniško melo, buk mano ap-leista tą dieną net ir pamaldos šv. Stanislovo bažnyčioje, pasakiau, kad ašen galu pristatyti liudijimus asmenu, kurie 28 lapkričio dieną klausė mano laikytų Misių šv. toje pat bažnyčioje. Parašus tų maldininkų italų galėtu surinkti mano zakristijonas-italas, kuris juos

pažįsta, nesą tai artimiausieji šv. Stanislovo bažnyčios kaimynai. Ir tik stebėtis, kad nė vieno lenko bažnyčioje nebūta!

Aš neesiu lenkų priešas, bet kada žmogus tokius dalykus perskaitai ir po to girdi kaip lenkai lietuvius vadina "braciais" ir stotasi lietuvių geradėjais, tai sunku yra sutaukinti jų žodžius su jų darbais.

Lenkų Agentūra. Tuo, per laikų minėtosis "Lenkų agentūros Ryme" išleista dar kita specialiskai prieš mane ir manąją knygą parašytoji maža knygutė francūzų kalboje: "Legitime defense"—Reponse a un libelle antipolonnais recteur de l'eglise de Rome" (priedantis atsigynimas—atsakymas tulam šmeizikui lenkų priešui, rektoriiui lenkų bažnyčios Ryme).

Visą galima sakyti, pastarosios medžiagą ir anosios priedus lenkų agenturai suteikė gyvenusis Ryme du metu buk tai Teisės mokslo įgytis, Mogilevo antvyskupijos dvasiškis, sulenkėjusis baltgudis, kunigas Okolo—Kulak, kaip lenkų biuro agentas, rašinėjusis iš Rymo į Vilniaus "Kurjeris-Litewski" savo išsivajotuosius melą ir nesuomones apie mane, mano knygą ir apie šv. Stanislovo bažnyčią.

ŠIMKAUS ATSKAITA. P-as Stasys Šumkis, "Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpi" įgaliotinis, paduoda sekantią atskaitą savo surinktų aukų nuo rugsėjo 16 d. 1915 m. iki vasario 10 d. 1916 m.:

Aaskaita Surinktų Aukų:

Šv. Mikalojaus draugija Pateršon'e (per kun. Švagždį) ..	\$ 50.00
Šv. Kazimiero parapija, Philadelphia, Pa.	38.95
Camden, N. Y.	12.95
Chester, Pa.	61.85
Per "Lietuvą" iš Rochester'o (surinkta Simulaktyrės krikštynuose) ..	5.00
J. Bekeris iš Union City (per "Lietuvą") ..	27.00
William Wenol iš Wrighton, N. Y. (per "Lietuvą") ..	5.00
B. Valčiūks iš Racine (per "Lietuvą") ..	2.00
B. Kazanauskas iš Chicago's (per "Lietuvą") ..	8.50
Argentinos lietuviai (prišiuo 6 F. Dombrovos, (per "Lietuvą") ..	12.00
Ant. Singley ..	2.25
Rochester, N. Y. (prakalbėjo) ..	215.15
Niagara Falls, N. Y. (prakalbėjo) ..	48.40
Worcester, Mass.	242.37
New Britain, Conn.	46.30
Skrutulis iš New Britain, Conn.	50.00
Union City, Conn.	56.40
Waterbury, Conn.	555.15
Manchester, N. Y.	96.15
Ansonia, Conn.	265.30
Iš viso ..	\$1,800.72

Važinėjant su prakalbonis pirmuoju maršrutu surinkta ir paskelbta ..\$7,560.79

Talgi nuo birželio 1 d. 1915 m. iki vasario 10 d. 1916 m. surinkta iš viso ..\$9,361.51

Atstovo kėlonės ir kitokios išlaidos (nuo birželio 1 d. 1915 m. iki vasario 10 d. 1916 m.) ..\$821.00

Pasijliko rengėjų rankose Lawrence, Chicago, Worcester, Mass.\$724.51

Likosi Tautos Fondo skrytuose ..\$5,000.00

Paslysta Lietuvii Draugijai ..\$2,116.00

Lietuvių Draugijos įgaliotinis ST. ŠIMKAUS, 3214 Cedar st., Philadelphia, Pa.

EXTRA.

TURKŲ NUOSTOLIAI

PRIE ERZERUMO—40,000.

Petrogradas, vasario 23 d. Sulyg vėliausių telegramų pranešimo, turkai nustojo prie Erzerumo tvirtovės 40,000 vyrų užmuštais, sužeistais ir nelaisvėn paimtais. Visu frontu rusai žengia pirmyn. Turkų armija, matoma, yra didžiai sudemoralizuota, nes beveik nemėgina visai atsispirti, skubindamasi tik ištrukti iš did-kunigaikščio Nikalojaus nagų.

CARAS PRIE DUMOS

ATIDARYMO.

Petrogradas, vasario 23 d. Vakar, atidarant dumas posėdžius, pats caras dalyvavo jos atidaryme. Rusų laikraščiai priduoda tam didelę svarbą, nes tai yra pirmas atsitikimas, kad caras asmeniškai dūmoj pasirodytu. Iki šiolie jis niekadoto nedarė. Iš to laikraščiai ir veikėjai išveda, kad rusų valdžia yra pasiryžusi užmegsti artimesnius ryšius su tautos atstovais.

Paskutinis paleidimas dūmoj ir vėliaus atidėjimas jos posėdžių neapribuotam laikui sukėlė Rusijoj didelį neužsiganėdinimą. Caro atsilankymas dūmoje, kaip manoma, sutaukins tautą su valdžia.

Naujasai Rusijos premieras Sturmer vėl apreiškė dūmoj, kad Rusija nesitaikins su Vokietija, kol sykiu su talkininkais ji neigys pergalės.

Lietuviai Belaisviai Vokietijoje.

Zemiaus paduodame vardus ir pravardes lietuvių, patekusių vokiečių nelaisvėn ir laikomų įvairiuose belaisvių lageriuose (Kriegsgefangenenlager). Šiuos surašus paduoda laikraštis "Dabartis" ir todėl ji, o ne mes, už jų teisingumą atsako.

Radę šiuose surašuose savo pažįstamų, ar giminių ir norėdami su jais susirašyti, adresuokit taip: Germany, Kriegsgefangenenlager..... (čia įrašytą vardą to lagerio, kuriame jūs pažįstamas, ar giminių paduotas),—ir parašykite jo vardą.

Karės belaisvių stovykloje HALBE yra šie lietuviai.

Romualdas Abramaitis, paof. Jokubas Adamavičius, paoficieras. Antanas Apulskis, paoficieras. Domininkas Augstikalnis, paof. Antanas Ambrozaitis, Ignacas Bočanskis, Ignacas Bakšis, Pranas Balis, Stanislovas Beineris, Petras Bilijackas, Juozas Beliakovskis, paof. Konstantinas Belskis, Juozapas Berkis, Kazimieras Bernatanis, Ignacas Bičelis, paof. Juozas Brązovskis, Ignacas Briedis, paof. Stanislovas Brinšas, Antanas Budreckis, paof. Pranas Budrikas, Ignacas Belskis, Andrejus Bergmanas, Klemensas Balta, Vincentas Banys, Juras Burba, paof. Isidorius Barčas, Antanas Badkevičius, Ignacas Bočanskis, Bronislovas Bruzgalvičius, Augustas Dudenas, Antanas Dombrovskis, Juozas Drebinckis, Antanas Dumblevskis, Grigorius Dovnorovičius, Juozas Dirša, Vincentas Danalaitis, Juozas Debeikis, Viktoras Drungilas, Juras Dzinkovskis, Baltramiejus Dumčius, Pranas Galdikas, Ignacas Galdikas, paof. Ignacas Gedminas, Ignacas Gervilius, Juozas Gineika, paof. Ignacas Girdius, Kazimieras Geršva, Petras Gudavičius, Antanas Gudovskis, Juozas Gabalis, Juozas Gelžinis, Kastulis Gelaitis, Ignacas Glušeris, Juozas Grigorovičius, Antanas Gadelis, Antanas Gruzdus, Ignacas Gimblavičius, Jurgis Jarulaitis, Juozas Jurkštis, paof. Dominikas Jotautas, Kazimieras Jančas, Juras Jaršūnas, Juozas Jadelis, Ramualdas Janušis, Petras Jovaiša, paof. Ignacas Jelinskis, Tamošius Jagėlė, Aleksandras Jonaitis, Pranas Kairys, Simonas Kačiulis, Pranas Kačiūsis, Kazimieras Keturakis, Juozas Klimavičius, Pranas Kontrimas, Ignacas Kovalevskis, paof. Juozas Kvietkus, Petras Kudukis, Feliksas Kuprevičius, Vincentas Keraševičius, Vincentas Karsokas, paof. Antanas Kasdailevičius, Antanas Karklius, Simonas Kapustovičius, Juozas Krunkovskis, paof. Pranas Kriševičius, Nikolajus Kadziš, Antanas Kašalevskis, Feliksas Kumbrotas, Ignacas Kulvelis, Ignacas Laureikietis, Juozas Lavrinovičius, Rapolas Lėonas, Juozas Linde, Petras Lohanovskis, Petras Lokasikas, paof. Ustinas Loševičius, paof. Simonas Lavkaitis, Ignacas Lauzis, Pranas Lukovskis, Konstantinas Leščas, paof. Ignacas Makarskis, Antanas Martišius, Juozas Martiševskis, Lukošius Matulevičius, Mikas Mockaitis, Kazimieras Mockevičius, paof. Antanas Milevskis, Vincentas Milčius, seržantas Ignacas Miniatis, seržantas Simonas Miškinis, Ignacas Mickevičius, Ignacas Modestovičius, Vladislavas Milaševičius, Leonardas Mačiukas, Antanas Mačiulaitis, Kazimieras Macius, Konstantinas Marcianis, Povilas Mucias

Ignacas Mačelskis, Motiejus Matusaitis, paof. Juozas Nasmovičius, Jonas Nasvytis, paof. Kazimieras Norėika, Martynas Norikas, Viktoras Novickis, Juozas Nykarta, Ignacas Ošūnas, Antanas Obelienis, Juozas Petrušis, Kazimieras Petravičius, Felceris Antanas Pinkevičius, Kazimieras Puodelis, Stanislovas Gampara, paof. Ignacas Povilaitis, Kazimieras Povorotnikas, Ignacas Prismanas, Dominikas Paulovskas, serž. Ignacas Petrakis, Stanislovas Pavečius, Ignacas Pikūnas, paof. Vincentas Petrakis, Antanas Petrakis, Motiejus Pranevičius, Juozas Rašis, Ljūdvikas Rastaiskis, Kasparas Razmundas, serž. Petras Rudjanec, Vincentas Rudzevičius, paof. Antanas Rimkus, Antanas Rintnikas, Pranas Rinkevičius, serž. Dominikas Repšius, Stanislovas Rinkevičius, Antanas Zarapas, paof. Stanislovas Surva, Antanas Sanderis, Nikodemus Šekas, Grigorijs Selpa, Theofilas Sidlovskis, Antanas Simkaitis, Stanislovas Simkanis, Antanas Simkevičius, Pranas Simkus, Kasparas Simkus, Ignacas Simučas, Leonardas Šišnevskis, Ignacas Šickis, Ignacas Šnipas, Antanas Šiulis, Feliksas Sereikis, Klemensas Sidorovičius, Ignacas Zikas, Ignacas Šileika, Juozapas Staševičius, serž. Vladislavas Slušnis, Vincentas Stanevičius, paof. Pranas Stankevičius, Kazimieras Stankišis, Mikolas Strockis, Stanislovas Sungaila, Ignacas Smatockis, Povilas Šireikis, Ignacas Skrodianis, Ignacas Sacharka, Kazimieras Sokolovskis, Ljūdvikas Šiupis, Juozas Šilinskis, Frydrikis Steinertas, Ignacas Stangvila, Ljūdvikas Šiupis, Ignacas Saburas, paof. Kazimieras Saburas, Antanas Sastartas, paof. Pranas Stankus, Petras Zarcevičius, paof. Povilas Strušis, Mikolas Šimkunas, Ignacas Sevcovas, serž. Vaitiekus Šeikis, Juras Strunskis, paof. Ignacas Stukeraitis, Vincentas Snapkovskis, Juozapas Šemis, Julijonas Tirylius, paof. Bronislovas Trivalas, Antanas Cepkovskis, Pranas Čerkas, Juozapas Tamošaitis, Juozas Triška, Antanas Tarvainis, Juras Čestna, Adolfas Tilkevi

VELIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.

(Tęsa.)

— Jisai iškeliavęs jau tris savaites.
— Ar Ker Karraje yra čia?
— Ne, bet mes laukiame jo sugrįžtant kasdien—kas valanda galėčiau pasakyti.
— Tai mažas dalykas,—atsakė leitanantas Davon.—Mes norime ne Ker Karraje paimti, bet Tamą Rochą ir taipogi Tamistą, p. Harte. "Kardas" neapleis lagunos, kol judu nebusite jame. Jeigu jis nepasirodys, tai prie St. George salos, tai jie žinos, kad man nepasisekė—ir jie vėl bandys.
— Kame yra "Kardas", leitanante?
— Šioje pusėje kranto, šėšelyje, kame joje negalima matyti. Ačiū jūsų nurodymams aš ir mano įgula galėjome atrasti tunelį. Mės laimingai per jį perėjome ir dašimtu minutų atgal pakilome prie vandens paviršiaus ežere. Du vyrų išsėdo su manim. Aš pamačiau jus išeinant iš kambario, paženklinant ant jūsų pliano. Ar nežinote, kame yra Tamas Rochas?
— Tikta keletas žingsnių nuo čia. Jisai ką tikta aplenkė mane, eidamas į savo laboratoriją.
— Ačiū Dieviui, p. Harte!
— Amen, leitanante Davon.
— Leitanantas, du vyrų ir aš nuėjome aplinkui ežerą. Mės netoli buvome nuėję, kaip pamatėme priešai save Tamą Rochą. Pulti ant jo, užrūti burną pirm negu jisai galėjo pasipriešinti ir nunešti į tą vietą, kame "Kardas" stovėjo—buvo vienos minutės darbu.

"Kardas" buvo povandeninė valtis apie dvilikos tonų ir, reikiama, daug mažesnis už Ker Karraje povandeninį laivą taip savo didumu, taip ir įjega. Joje šriubą varė pora elektros mašinų, kurios buvo pripildytos elektra—pirm dvilikos valandų St. George porte. Tačiau "Kardas" buvo užtikrintas, kad paėmus mus iš šio kalėjimo, kad sugrąžintum mums laisvę—tą, laisvę, apie kurią aš visai netekau vilties. Galop Tamas Rochas turėjo būti išliuosuotas iš Ker Karraje ir inžinieriaus Serko nagų. Nieksai negalėtų pasinaudoti joje išradimu, ir niekas negalėtų klydyti karės laivams išsodinti ant salos burį kareivį, kurie užgriebtų tunelį šienoje ir paimtų plėšikus!

"Kardas" buvo padalintas į tris vandeniu neprieinamus skyrius. Užpakaliniame skyriuje buvo akumuliatoriai ir mašinos, viduriniame skyriuje, pilioito užimta, buvo įtaisyta periskopas, apsupintas skylėmis per kurias elektriški žiburiai švietė kelia per vandenį. Priešakiname skyriuje Tamas Rochas ir aš buvome uždaryti.

Mano draugas, nors burna jam liko atvirsta, dar buvo surištas, ir aš manau, kad jisai žinojo kas dedasi aplinkui.

Mės skubinomės iškelti ir tikėjome pasiekti St. George salos tą patį naktį, jeigu nepasitaikytų kliūčių.

Aš atidariau duris ir prisidėjau prie leitananto Davon, kurisai stovėjo šale vyro prie vairo. Užpakaliniame dalyje trys kiti vyrai, priskaitant inžinierių, laukė leitananto įsakymų paleisti mašinas.

— Leitanante Davon,—tariau,—aš nemanau, kad turėčiau būti tenai su Rochu. Jeigu galiu pagelbėti jums pereiti per tunelį, tai prašau naudotis manim.

— Taip, mielai noru matysiu Tamistą prie savęs.

Buvo lygiai trisdešimt septynios minutės po aštuonių. Žibintuvas metė silpną šviesą per vandenį "Kardo" priešakyje. Iš tos vietos, kame mės buvome, reikalinga buvo pereiti per laguną visu josios ilgumu, kad pasiekus tunelio. Butų gan sunku rasti tunelį, bet jeigu reikalinga, tai mės galime grąibyti ežero šonus, kol rasime jį. Kartą anapus tunelio, "Kardas" pakiltų vandens paviršium ir pilnų greitumu plauktų į St. George.

— Kokieje gilumoje mės dabar esame?—Aš paklausiau leitananto.

— Apie trisdešimt pėdų.

— Nėra reikalo leisti giliaus,—tariau.—Iš to, ką galėjau pastebėti laikė vandens pakilimų, reikia manyti, kad mės esame kaip sykis tunelio vidurio gilumoje.

— Gerai,—leitanantas atsakė.

Taip, viskas gerai ir aš jaučiau, kad Dievo Apvaizda kalbėjo šio aficerio lūpomis. Istikrųjų Dievo Apvaizda negalėjo parinkti geresnio darbininko savo valiai pildyti.

Žiburio šviesoje aš jį apžiūrėjau. Jisai buvo apie trisdešimties metų amžiaus, šaltas, rimtas, su veidu, reiškančiu atkaklumą—tikras anglų aficerius—kurisai nebuvo daugiasu sudėjęs, negu kad būtų ant laivo Standard, ir darė savo darbą su pasibėtinu ramumu—aš net sakčiau, su mašinos tikrumu.

— Plaukdamas per tunelį, aš jojo ilgumą apskaitilavau esant apie penkiasdešimt mastų,—jisai pastebėjo.

— Taip, leitanante, apie penkiasdešimt mastų nuo vieno galo iki kitam.

Šioji skaitinė turėjo būti teisinga, kadangi naujasai tunelis, padarytas vienoje lygumoje su salos krantu, turi trisdešimt penkis mastus ilgumo.

Buvo įsakyta leisti laivą pirmyn, ir "Kardas" pradėjo slinkti labai palengva, bijodamasis susikulti į krantų akmenis.

Kartais mės prieidavome prie akmenų užtektinai arti, kad pamatysiu jų judą masę priešakyje savęs, tačiau rato pasukimas vėl pakreipdavo mus teisingon linkmėn. Vadyti povandeninį laivą atdarose jūrose yra gan sunku. Kiek sunkiau yra tai lagunos rubėžiuose!

Jules Verne.

Praplaukinėjęs penkias minutes, "Kardas," kurisai laikėsi apie trisdešimties pėdų gilumoje, nerado tunelio skylės.

— Gal būtų geriausias sugrįžti paviršium,—aš patariau.—Tuomet mės galėtume pamatyti, kur esame.

— Aš manau, jūsų teisybė, p. Harte, jeigu jūs galite nurodyti, kokiame daug-maž vietoje tunelis stovi.

— Man išrodo, kad galėčiau.

— Tai labai gerai.

Atsargumo dėlei šviesa buvo užgesinta. Inžinierių pradėjo varyti pumpas, ir laivas, paliosuotas nuo vandens svorumo, tamsioje palengva iškilo paviršium.

Aš likau savo vietoje, idant galėčiau žiūrėti per stiklus.

Galop "Kardo" kilimas pasiliovė, ir periskopas išsikišo iš vandens apie pėdą.

Iš vienos pusės kranto žiburių šviesoje aš galėjau matyti Avilį.

— Kokia yra Jūsų nuomonė?—paklausė leitanantas.

— Mės esame pertoli į šiaurius. Tunelis yra vakarinėje urvo dalyje.

— Ar yra kas nors aplinkui?

— Nei gyvos dvasios.

— Puiku, p. Harte. Tai mės laikysimės prie vandens paviršiaus, ir kuomet busime tunelio priešakyje, tai jūs paduosite ženklą, ir mės nusileisime žemyn.

Tai buvo geriausias dalykas, kurį galima buvo padaryti. Mės pradėjome vėl slinkti priekin; laivas buvo atkreiptas link tunelio.

(Toliaus bus.)

Polemika Eilėmis.

Clevelando "Santaikoj" tilpo p. I. Sakalo straipsnis, kuriame jis nupeikia clevelandiečius ir amerikiečius—lietuvius už tai, kad jie čia linksminasi ir šoka, kuomet ten Lietuvoj vargas ir ašaros. Savo straipsnį jis užbaigia eilėmis, kurias žemiaus paduodame.

Po kelių dienų gauname kitą straipsnį nuo Clevelando Šokikės, kuriame sakoma, kad clevelandiečiai yra pasipiktinę anuom "Santaikoj" tilpusiu straipsniu; kad šokiai jaunimui nieko nekenkia, jeigu jie sykiu su tuom ir apie tėvynę nepamiršta ir savo straipsnį užbaigia taipgi eilėmis.

Iš to matyti, kad ko—ko, o poetų Clevelandui nestokuoja. Abudu straipsniu praleidžiame, o vietą duodame tik poetams.

Pirmiausiai eina atakas, o paskui—kontr-atakas.

"Atakas."

Sokie jaunime, nes mūsų tėvynė,
Paversta šiandien į griuvėsius jau.
Sokim, dainuokim: Sudiev tau gimtine,
Nes nebematysiu jau tavęs daugiau.

Sokie jaunime, nes mūsų tėveliai,
Ką išaugino kaip žiedus visus,
Gal visi mirė. Ir dingo nameliai,
Kur motė supo lopšėly mažus.

Sokim šiandien, nes ant lauko karės
Brolis ne vieno sužeistas vaitoj.
Gal mintim's šaukia pagelbos prie tavęs
Ir sudiev sako, mirdamas kovoj.

Sokite sesės, brangios lietuvaits,
Jūsų darželiai gražūs Lietuvoj,
Kur pirmiaus augo rutos ir našlaitės,
Šiandien išnyko, lyg giedra audroj.

Sokit sesutės, šiandien motinėle,
Savo galvelės netur kur priglaust,
Verkia, dejuoja, žila sengalvėlė,
Nieks tenai josios nemano užjaust.

Per okeaną čia į laimės šalį,
Obalsis skurdo, lyg balsas varpų,
Pagelbos šaukia mūs broliai, kiek gali,
Iš mus tėvynės, iš plačių kapų.

Sokim kiekvienas, kas tik turi širdį,
Ir iš krutinių lai plaukia daina,
Tegul nei vienas iš mūsų negirdi,
Kad jau tėvynė visa kruvina.

Sokim ant galo, gal jau ir tėvynė,
Žengia į grabą mus brangi šalis,
Jau sudraskyta visa jos krutinė,
Gal liks išplėsta ant amžių širdis.

I. Sakalas.

"Kontr-Atakas."

Sokit, drauguti,
Sokit mylėkie,
Eikie ant balių
Ir netingėkie.

Sokiai nekenkia
Mūsų Tėvynei,
Dainos nereiškia:
"Su Diev gimtinei!"

Sokiai, teatrai,
Muzika, dainos,—
Viskas išvieno
Riškis prie dailos,

Sokiai ir dainos
Daugel jaunimo
Traukia prie savęs
Nuo ištvirkimo.

Sokit, dainuokit
Poetai, poetės
Verksmas, vaičioj'm's
Juk yra be vertės!..

Clevelando Šokika.

Pasnekėlių Kampelis.

718. Kokia pirmą knygą buvo atspausdinta lietuvių kalboje? (J—sko klausimas). Pirmą lietuviškoj kalboj atspausdinta knyga buvo arti keturių šimtų metų atgal! Metų tikrai nežinoma, bet tikrai žinoma, kad šešiolikame šimtmetyje.

Sulyg vieny, pirmą syk lietuvių kalba pasirodė spaudoj 1533 metuose, kuomet Vilniuje buvo išspausdinta "Wyprawa duszy na tamten świat" Šita knyga buvo išspausdinta keturiuose kalbose lenkų, lotynų, lietuvių ir vokiečių. Tai buvo 200 puslapių didumo knyga.

Istorikas Narbutas mini, kad jis pats šitą knygą yra matęs. Bet Stankewicz savo veikal "Bibliografia Litewska" mena, kad Narbuto nurodymas bene bus klaidingas. Iš kitos vėl pusės kritikas Kraševskio veikal "Wilno" sutinka, kad tokia knyga galėjusi būti.

Seniausia knyga, apie kurios išleidimą nėra abejonių, buvo išleista Karaliaučiuje 1545 metuose. Tai buvo Katechizmas, išleistas senoviškoj prūsų kalbos tarmė.

Dviems metais vėliau (1547 m.) pasirodė kita knyga lietuvių kalboj. Ją parašė Martinus Mosvidius ir jos antgalvis S. Baltromaičio Bibliografinės medžiagos rinkinyj paduodamas sekant:

Catechismusa prasty szadei, maksas skaitima raschta yr giesmes del krikščianistes bei del berneliu Tauu nauiey sugulditas. Karaliaucziui, VIII dena menses sausisa metu usgimima Dieva MDXLVII. Ischbruktas Karalaucziui per Jona Weinreicha.

719. Kokis žodis anglų kalboj reikšmingas? (J. Adomaičio klausimas). Mės manome, kad šitas klausimas nori mus "pagauti". Jų tamsumas yra našta amato darbininkams, nes tokie ateiviai sutinka, idant algos būtų sumazintos. Jie negali suprasti duodamų jiems instrukcijų ir tuomi gadina patį darbą. Kasyklų inspektoriai sako, kad nemokyti ateiviai padidina kasyklose nelaimingų atsitikimų skaitli.

Ilgiausias žodis, su kuriuom mums prsiėjo susidurti, susideda net iš 28 raidžių. Štai jis:

"Proantitransubstantiationist." Šiuom vardu vadinama pasekėjai priešų katalikiškos dogmos, sulyg kurios duona ir vynos eucharistijoj pavirsta į kuną ir kraują Kristaus.

Jeigu kas užtikio ilgesnį žodį anglų kalboje—smagu bus apie tai išgirsti.

APIE "NEMOKYTUS" ATEIVIUS.

Sutaisė Kazys Aušris.

Suvenytų Valtijų kongrese vėl "prikelta" iš numirusiųjų! Burntų bilių, kuris, kaip žinome, paduoda sumanymą, kad šios šalies valdžia neįsileistų Amerikon tokių ateivių, kurie nemoka nei skaityti, nei rašyti.

Tai nėra naujas sumanymas. Pirmu sykiu toks sumanymas pasirodė Clevelando laikuose, 1897 metuose. Prezidentas Cleveland, uždedamas ant jo savo vėlo, nepraleido jo. Jis vėl pato įneštas ir kongreso užtvirtintas 1912 ir 1915 metuose, bet prezidentai Taftas ir Wilsonas jį taipgi vėto.

Dabar jis vėl atnaujinamas. Tas parodo, kad toki ateivystės apbrėžiamas turi daug šalininkų.

Mums, ateiviams, išrodo, kad toks sumanymas yra neteisingas, priešingas šios šalies laisvei ir skriaudžiantis ateivius. Todel jis neprivalo ir negali virsti įstatymu.

Vienok, kiekvienas pinigą turi dvi pusis. Kiekvienas klausimas taippat turi dvi pusi—gerą ir blogą. Žingeidu todel yra susipajinti su tuom, kokiis prirodymus turi šio sumanymo šalininkai ir kokių argumentus turi jo priešai.

Mr. R. S. Fulton laikraštyj "Independent" padaro iš šito klausimo debetą ir sutraukioje paduoda dikčiai gatavų argumentų kaip vienai, taip ir kitai pusei. Musų

lavinimosi rateliai ir debatų būginę mylėtojai atras šioje sutraukioje apšiai medžiagos.

Pirmiausiai paduosim argumentus tų, kurie šiam sumanymui pritaria. t. y. tų, kurie nori, kad "nemokyti" ateiviai nebūtų leidžiami Amerikon. Po to paduosim argumentus priešingos pusės. ("Nemokytai" mės vadinsim ateivius nemokančius skaityti ir rašyti).

Kodel nereik leisti Amerikon "nemokytų" ateivių.

I. Pirmiausiai "nemokyti" ateivių reik neileisti Amerikon todel, kad abelnai ateivių Amerikonjau yra daug ir todel reik jų plaukimą apbrėžiuoti.

"Nemokyti" ateiviai yra tankiausiai neišlavinti "darbininkai," o tokių ir dabar jau yra apie 3 milijoną be darbo. Šita bedarbių armija dar labiaus padidėtų, kuomet naujai atvykusie ateiviai užimtų vietas senųjų darbininkų. Tai gi aišku, kad ir apgyimui jau dabar esančių Amerikonj neišlavintų darbininkų reik apžeboti ateivių plaukimą.

Amerikonai negali išlaikyti konkurencijos su "nemokytai" ateiviais, nes šie gyvena blogiau, pragyvena pigiau ir todel apsimas dirbti pigiau. Daugelyj vietų jie todel nužemino algas, o kitose vietose delei jų negalima išgauti augtesnių algų. "Nemokyti" ateiviai apsimas dirbti blogesnėse išlygose ir todel dirbtuvių svarumas, sveikotumas nekyla.

Pagalios "nemokyti" ateiviai, abelnai kalbant, yra priešingi darbininkams organizacijoms.

II. "Nemokyti" ateiviai yra negeistini. a) Negeistini jie yra fabrikuose ir kasyklose, nes go nuosimčių iš jų yra be jokio amato. Jų tamsumas yra našta amato darbininkams, nes tokie ateiviai sutinka, idant algos būtų sumazintos. Jie negali suprasti duodamų jiems instrukcijų ir tuomi gadina patį darbą. Kasyklų inspektoriai sako, kad nemokyti ateiviai padidina kasyklose nelaimingų atsitikimų skaitli.

b) Ant farmų nemokyti ateiviai taipgi nenoriai eina, o pagalios jie tenai taipgi nėra geistini, ir kompanijos, užsimančius žemių pardavinėjimu, yra dikčiai priešingos nemokytiems ateiviams iš pietinės ir rytinės Europos.

c) Negeistini toki ateiviai nei Amerikos visuomenės žvilgsniui ir jos žiurint. Kodel? Todel, kad jie padaugina ir dar labiaus pablogina taip vadinamus "slums" (nėšvarias, blogiausias dalis miestų, kur visi žemiausi gaivalai susigrūdę gyvena). Baltimore ant kiek vieno simto gyvenančių tuose "slumsuose" 40 yra nemokytų ateivių, o New Yorke jų išpuola dar daugiau, nes—59.

Toki ateiviai negali suprasti sveikatos patarimų ir neprisiilako švarumo. Iš "nemokytų" ateivių būvę perdidelis nuosimtis kriminalistų, bepročių ir valkatų. Aštuoniolika nuosimčių bepročių yra iš ateivių; 30 nuosimčių—yra valkatų; 42 nuosimčiai yra žmogžudžių.

Nemokyti ateiviai sunkiai suamerikonėja, nes jie čia ateina be jokio užsiteresavimo šios šalies gyvenimu, jie nesuranta šios šalies kalbos ir protišiai yra netikie priimti Amerikos papročius; daugumas nemokytų ateivių yra arba nevedę, arba palikę pačias Europoj.

d) Nemokyti ateiviai yra negeistini iš politikos žvilgsnio, nes beveik pusė jų grįžta atgal namo; juos lengvai paperka politikieriai ir todel jie prisideda prie korupcijos platinimo politikoj; atvyksta jie Amerikon be jokio politiško patyrimo ir, negalėdami skaityti, nelengvai apsipazįsta su šios šalies politiškais klausimais.

III. "Nemokyti" ateivių neišdidimas yra lengviausias išsirimasis ateivystės klausimo.

Šitas įstatymas apie "nemokytus" ateivius sumazins illiteratų skaitli, nes dabar apie pusė ateivių yra illiteratai, t. y. nemokanti nei skaityti, nei rašyti.

Šitas įstatymas įleis tik reikalingą ateivių skaitli, nes ateivystės

komisija gali, sulyg reikalo apsunkint, ar palengvint "egzaminus".

Šitas įstatymas prigelbės greitesniam ateivių suamerikonėjimui, nes mokantieji skaityt greičiau išmoka amerikonių kalbos. Pagalios ateivis, kuris išmoks skaityti, idant tik pakluvas Amerikon, gal greičiau pastotų šios šalies piliečiu.

[vedus toki įstatymą, Amerikon, atvyktų tik geresnė klasi ateivių ir būtų prasiilinta negeistina ateivių klasi, o iš "mokyty" ateivių būtų geresni Amerikos piliečiai negu iš "nemokytų".

To užteks. Kaip matotė, šio biiaus šalininkai turi daugelį svarbių argumentų, kuriais jie savo nuomone paremia. Tik vieną iš viršminėtų klausimų galima plačiai išvystyti ir, rodos, kad tokius argumentus yra pusėtinai sunku sumušt.

Sekantiam numeryj paduosime antrą pusę šio klausimo ir parodysim, kaip Burnetto biilias priešai viršminėtų argumentus atmuša.

Kazys Aušris.

Margumynai.

Vanagaitis Gavo Geležinį Kryžių.

"Nauja Liet. Zeitunga," einanti Tilzeje, praneša sekantiai: "Geležinį Kryžių užsipelnė feldfelbis Jonas Vanagaitis, žinomas lietuvių veikėjas, kuris dabar prieš Maskolius kovoja."

Vanagaitis ir amerikiečiams yra žinomas. Jis buvo "Birutės" leideju ir du sykius buvo Amerikonj savo laikraščiui paramos įieškodamas.

AUKOS IŠ ANSONIA. CONN.

Laike p. Simkuso prakalbų, laikytų sausio 30 d., aukavo sekantiai (Prakalbų aprašymą skaityt korespondencijose):

Sallamonas Tishevicius	2.00
Kazys Andrejauskas	12.00
Juozas Kazlauskas	1.00
Juozas Poškevičius	2.00
J. Zila	1.00
Jurgis Jonila	2.00
Juozas Volungevičius	1.00
Alek. Kezells	1.00
Kazys Loda	1.00
Rozė Stanevičienė	1.00
Kazys Brazys	2.00
Matijosius Paseckas	5.00
Jonas Siročius	3.00
Zigmantas Žiuraitis	1.00
Viktoras Bačkis	2.00
Petras Sabutis	1.00
Juozas Kasinskis	7.00
Antanas Ponulaitis	1.00
Kazys Berzins	1.00
Ona Saukienė	2.00
Antanina Daugellienė	1.00
Boleslovas Jovaiša	5.00
Ona Radzevičiūtė	1.00
Marė Jovaišienė	1.00
Rozė Salčiukė	1.00
Pranūsė Dovelkiūtė	2.00
Petronė Laukaičiūtė	1.00
Barbora Kulvilaitė	2.00
Marė Palionitė	1.00
Ona Tamošiūnaitė	1.00
Vincas Steponkevičius	2.00
Jieva Stupurienė	1.00
Vincas Matonis	1.00
Kazys Doveika	2.00
Jonas Vapsa	1.00
Ap. Tarellienė	1.00
Mag. Verbiokienė	2.00
Marė Pallaukienė	1.00
Agota Kasinskaitė	1.00
Stasys Urbelis	5.00
Antanas Pauza	1.00
Rozė Stonitė	2.00
Antanas Mareina	1.00
Juozas Loda	1.00
Juozas Armonas	1.00
Juozas Paseckas	1.00
Juozas Lepška	1.00
Jonas Steponavičius	1.00
Antas Skučas Jr.	2.00
Petras Kanapeckas	5.00
Petras Pojekala	1.00
Kazys Najus	1.00
Domnikas Stupuras	2.00
Juozas žemaitis	1.00
Viktoras F. Babonas	2.00
Pranas Babonas	1.00
Antanas Dubinkas	1.00
Sylvestras Taruška	6.00
Motiejus Kilmas	1.00
Antanas Sabas	1.00
Juozas Radzevičius	1.00
Antanas Urbelis	5.00
Kazys Navakauskas	10.00
Jonas Kontautas	5.00
Kazys Ramanauskas	2.00
Jurgis Valtkevičius	1.00
Ceslovas Strumila	2.00
Vytautas Sauklys	2.00
Bron. Dapkus	2.00
Stasys Ramanauskas	3.00
Povilas Šimonis	2.00
Jonas Masys	2.00
Petras Sankus	2.00
Viktoras Kubeckis	2.00
Juozas Knulius	1.00
Tamošius Coplinskis	5.00
Juozas Juodaukis	2.00
Juozas Gigeckas	1.00
Jonas Tarela Jr.	2.00
Kazys Abromaitis	2.00
Antanas Sanka	2.00
Pranas Žaltauskas	1.00
Sallamonas Cimbalas	1.00
Juozas Cernauskas	5.00
Jonas Vailionis	5.00
Antanas Gudžianas	2.00
Jonas Babonas	2.00
Viktoras Babonas	2.00
Miklas Jasinskis	1.00
Julius Jankevičius	1.00
Zigmantas Jursas	2.00
Adomas Stanevičius	5.00
Kun. V. Bukaveckas	7.00
Stasys Bujanauskas	6.00
Jonas Tarela	22.00
A. Kaušila	2.00

P. Ašmenskas	1.00
Antanas Vailionis	2.00
VI. Arbačiauskas	1.00
Stasys Gudžilunas	1.00
Ant. Navakasauskas	1.00
Aleksandra Arbačiauskas	1.00
Juozas Kreipavičius	2.00
Vincas Paseckas	1.00
Antanas Baranaukas	2.00
D. Bileas	2.00
M. Jankauskienė	1.00
A. Stašaitis	1.00
J. Višmontas	1.00
Kazys Burkauskas	2.00
Petras Vailionis	2.00
Ant. Muraska	1.00
A. Cimbalas	1.00
Antanas Litvinas	2.00
Kazys Bondžiulis	1.00
Pranas Juozūnas	1.00
A. Bieliauskas	1.00
Mateušas Člupas	1.00
Andrius Zalneraitis	2.00

VIETINĖS ŽINIOS.
(Tęsa nuo 5-to pusl.)

aktoriams-mėgėjais: tas būtų ne-paranku ir jam pačiam, ir mėgėjams. Vis vienai, ką jis pas mus lošty—jis, turbūt, ir mažiausioj rolėj savo lošimu prikalty prie savęs žiurovų atyda. Chicago artistai-mėgėjai turi didelę progą daug-ko pasimokinti scenos srityje.

Reik dar pažymėti p. Valančausko "atsiradimą." Berods, jis pirmu sykiu pasirodė mūsų scenoje ir, reik pripažinti, apreiškė pusėtinus sceniškus gabumus.

P-lė Žilvičiūtė, jau mums pažįstama lošėja, paskutiniu sykiu apreiškė nemažą progresą—reik manyti p. Vitkausko režisieriaus mas jau pradeda rodyti pasekmes.

Kiti artistai sumaniai papildė likusią lošimo dalį. **Mažytis.**

Iš TMD. kuopų gyvenimo. Vietinės TMD. kuopos subruzo veikti. Manoma būtinai atnaujinti Chicago TMD. apskritį, ir šiaip kuopos pasižymi veiklumu. Kuone visos kuopos apšiai naujų narių gauna. Išleidimas naujų veiklų paskatino jas prie darbo.

Ateinanti nedėdienį (vasario 27 d.) TMD. 22-ra kuopa nuo Bridgeporto laikys savo susirinkimą Ašros svetainėje, 3001 So. Halsted t., 2 val. po pietų. Bus dalinama nariams naujai išėjusi knyga "Motyna" ir pirmasis išleista "Širdis", įėjus jos dar kas neatsiėmė.

Tą pačią dieną (vasario 27 d.), 8 val. vakare townlakis TMD. 27-ra kuopa laikys savo susirinkimą A. J. Bierzinskio svetainėje, 4602 So. Paulina st. Taip pat bus dalinamos naujos knygos.

Vasario 28 d. Meldžio svetainėje ant West Side, 8 val. vakare, atsibūs TMD. 28-tos kuopos susirinkimas. Westsidečiai parengia sykiu ir pasikalbėjimus apie TMD. išleistas knygas. Per eita kartą buvo toki neva debatai apie "Širdį", o dabar bus apie Strazdo ir Jonijos raštus. Nauja knyga "Motyna" taipgi tikimasi šiame susirinkime išdalyti.

I visus šiuos susirinkimus gali atsilankyti ir pašaliniai, nepriklausanti prie draugijos. Senieji nariai kviečiami atsivesti naujų narių.

Bazaras. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Antras Apskritis, prie kurio priklauso Chicago ir apylinkių kuopos, ateinančią savaitę atidaro savo bazarą, surengtą Mildos teatro svetainėje ant Bridgeporto.

Bazaras tęsis keletą dienų ir grynys po pelnas yra skiriamas SLA. Prieglaudos Namų naudai.

Apie pradžią ir kitas smulkesnes skaitykit apgarsinime, šiame numeryje.

Ivairumai. P-as Stasys Tana-nevičia, "Kataliko" manadžerius, pereitą panedėlį išvažiuo į Pittstoną, kur žada atsibūti jo vestuvės su p-le Paukščiu, SLA. kasieriaus dukterim. Apie pradžią kovo jaunavedžiai žada sugrįžti Chicago ir apsigyvens ant Emerald ave., kur jaunavedys įgijo buvusį Al. Bijansko namą.

Jaunavedžiams velijame laimingo pagyvenimo.

— Pereitą nedėdienį atsibuvo Pany N. P. Sv. M. P. draugijos pasilinksminimo vakarėlis šv. Jurgio svetainėje. Publikos prisirinko apšiai ir linksmai laiką praleista.

— Šią pėtnyčią (vas. 25 d.), Orinto svetainėje, kampas 93-čios ir Dobson ave., pagarsintos risti-nės tarp žinomo lietuvių risti-ko Petro Katausko ir Young Samson iš New York. Apart jų risti M. Podubno su Chas. Calmer. Pradžią ristiųjų 8:30 val. įžanga nuo 35c.

— Šv. Antano dr-stė iš Cicero praneša, kad ji jau turi daugias pusantro šimto narių ir per \$700 kasoj. Draugija yra pašelpinė ir gyvuoja tik apie 5 metus. Vasario 27 d. ji turės savo metinį "rožinį balių" Jukniaus svetainėje. Draugijos sekretorius yra Juozas Stankevičia, 1522 So. 49th st. Cicero, Ill.

PIRKITE NAMUS.

Kiekvienas sveikas darbininkas gali ir privalo turėti savo namą.

Kodėl? Todėl, kad neturintis namo nei nepasijunta, kaip jo sunkiai uždirbti pinigai sudyla ir nieko ne-užėdija, o pirkes namą, nei nepasijunta, kaip greitai ji išmoka ir turi savo ločną namą ir tokį žmogų visi guodoja, vadina Chicago ukėsu ir niekas nesibijo su juom reikalus turėti, o neturintį vadina randauninku, ar burdingierium, ir su juom nieko bendro nenori turėti.

Pirkiti namą dabar yra geriausias laikas. Kodėl? Todėl, kad dabar darbai visur gerai eina, ir toliau žada dar geriau eiti. Ir štai kodėl. Amerika dabar turi daugybę kontraktų su Europa padirbimui amunicijos, automobilių, drabužių, ir kitų dalykų, kurie ims daugia-metų laiko. Tokiu būdu darbo Amerikoje bus dabar daugiau kaip kada nors buvo.

Šimet taipgi bus rinkimai naujo prezidento. Be abejonės bus išrinktas republikonas, o kada tik buvo republikoniška valdžia, visada Amerikoje buvo geri laikai. Taigi ir vėl turėsime gerus laikus, įėjus gausime republikonišką prezidentą.

Atminkite, kad kaip tik laikai eina geryn, tai ir properčių kainos eina augstyn. Ir todėl tai dabar yra geriausias laikas namus pirkti, kol yra pigūs, o paskui parduoti su geru pelnu, kada kainos pakils. Bet atminkite, kad properčių kainos kyla tikrai geros biznio vietoje. Geriausia biznio vieta yra tai Bridgeportas. Svarbiausia biznio gatvė yra Halsted. Jei norite ant pirktų properčių uždirbti, tai pirkite jas ant Bridge-porto, ne laukuose.

Mes turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame lengvesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte pirkti.

Čia Paduodame Tikrai Keletą iš Jų.

94 2 augštų murinis namas ant 36-tos gatvės, arti Auburn ave., 2 pagyvenimai po 6 rūmus, tolietai viduryje, masyvūs, geras, 9 pėdų basementas, lotas 25x150, neša randos \$432 į metus. Kaina\$4,500.

96 2 augštų murinis namas ant Wallace gatvės, arti 32-tos gatvės, 4 filatai: 2 po 4 rūmus ir 2 po 5 rūmus, tolietai, 5 rūmų filatuose yra po 3 bedrumius, geras, didelis basementas, neša randos \$660 į metus. Kaina\$5,700.

98 3 augštų medinis namas ant Wallace gatvės, arti 38-tos gatvės, 6 pagyvenimai po 5 rūmus, vienas 4 rūmų ir 2 po 2 rūmus, neša randos \$528.00 į metus, reikia įnešti tikrai \$1,000, o likusius ant išmokėjimų. Kaina\$3,000.

99 3 augštų murinis namas ant 33-čio place tarpe Morgan ir Halsted gatvių, storas ir 5 pagyvenimai, neša randos \$432.00 į metus. Kaina\$3,400.

100 2 augštų murinis namas ant Auburn avenue, 4 filatai: 2 po 4 rūmus ir 2 po 3 rūmus, neša randos \$432.00 į metus. Kaina\$3,400.

101 Liotas ant Emerald avenue, tarpe 33-čios ir 34-tos gatvių. Kaina\$900.

102 2 augštų murinis namas ant Parnell avenue, arti 33-čios gatvės, akmenis fundamentas ir didelis basementas, 4 pagyvenimai po 4 rūmus, kiekvienam pagyvenime tolietas, masyvūs, geras, šiltas vanduo, neša randos \$696.00 į metus. Kaina tikrai\$6,000.

103 3 augštų murinis namas ant 35-to place, 6 pagyvenimai po 4 rūmus, neša randos \$600.00 į metus, galima įnešti tikrai \$1,000, o reštą ant išmokėjimų. Kaina tikrai\$4,300.

104 2 augštų murinis namas ant 33-čio place arti Auburn avenue, 4 filatai po 4 rūmus, kiekvienam yra tolietas ir geras, neša randos \$504.00 į metus. Kaina\$4,200.

105 1 augšto medinis namas ant 47-to place arti Union avenue, 6 rūmų pagyvenimas, geras, tolietas, masyvūs, geras basementas, neša randos \$240.00 į metus, galima pirkti su mažais pinigais. Kaina\$2,800.

106 2 medini namai ant 46-tos gatvės, 3 filatai, masyvūs ir tolietas, neša randos \$360.00 į metus, galima įnešti tikrai \$500, o reštą ant išmokėjimų. Kaina tikrai\$2,800.

108 3 augštų murinis namas ant 35-to place, tarpe Morgan ir Halsted gatvių, ant pirmo filoro salunais ir 4 rūmų pagyvenimas, ant antro ir trečio filoro iš fronto po 5 rūmus, o iš užpakalio po 4 rūmus, tolietai viduryje, geras, elektrikas, lotas 25x147, neša randos \$1,270.00 į metus, galima įnešti tikrai \$500, o likusią sumą ant išmokėjimų. Kaina to namo\$14,500.

107 2 augštų murinis namas ant Parnell avenue, arti 35-tos gatvės, 6 pagyvenimai po 4 rūmus, tolietas, 2 masyvūs, neša randos \$756.00 į metus, labai maži iškašiai užlaikymo to namo. Reikia įnešti tikrai \$500.00, o reštą ant išmokėjimų. Kaina\$6,000.

109 3 augštų kampinis murinis namas, labai geras dėl biznio, storas su bučerne ir 2 pagyvenimai: vienas 8 rūmų, o kitas 7 rūmų, didelis basementas, namas 60 pėdų ilgio, neša randos \$840.00 į metus. Kaina\$10,000.

110 2 augštų medinis namas ant Emerald avenue, 2 pagyvenimai po 6 rūmus, tolietas, geras, neša randos \$300.00 į mėnesį. Kaina\$2,500.

Taipogi turime pardavimui labai pigių ir gerų ant lengvų išmokėjimų lotų ir farmų.

Lotai ant Emerald, Union ir Lowe avenue, turime nuo \$650 iki \$1,000, o kitose vietose dar pigiau.

Farma 20 akry geros išdirbtos žemės arti miesto ir geležinkelio. Kaina tikrai\$650.00.

Sekanciam "Lietuvos" numeryje rasite tolesnį namų surašą.

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St., Chicago

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 vi-sokle paveikslai) už pačią pigiausią kainą—\$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c, o 5 serijų \$3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už \$3.20.

Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų pristatysime uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS
Amerikoje "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116 ŽODYNAS Lietuviškai-Angliškai kalbos, 439 pusl.\$2.00
Kietas audimo aparatas 2.50
2117 ŽODYNAS Angliškai-Lietuviškai kalbos, 835 pusl. 3.00
Graziala "Half Morocco" skuros aparatas 4.00
2118 ŽODYNAS Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-Lietuviškai kalbų vienoje knygoje. Formatas ir aparatas tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274. 6.00
2119 ŽODYNAS. Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Moroco skura 7.00

2895 Biblija \$2.50
4 Allumpe ir kitos Pasakos.35
95 Gyvenimo ir Valdzdellai.15
126 Iš Gyvenimo Lietuviškai Vėlių bei Vėlinių. \$1.50
Apdaryta. \$2.00
157 Karės Laukuose.20
191 Laikrodininko Atminimai.15
195 Lietuviškos Pasakos Ivalrios. Dalis I. \$1.00
Apdaryta. \$1.25
196 Lietuviškos Pasakos Ivalrios. Dalis II. \$1.25
Apdaryta. \$1.50
197 Lietuviškos Pasakos Ivalrios. Dalis III. \$1.25
Apdaryta. \$1.50
198 Lietuviškos Pasakos Ivalrios. Dalis IV. \$1.25
Apdaryta. \$1.50
216 Makaro Sėpnas. Apsakla.15
220 Makaro Gorkij. Pasakojimai.25
245 Namelis ant Volgos.20
248 Nakvynė.10
265 Oltipja. Pasaka.10
275 Pagal Įstatymus.25
286 Pasaka apie Kantrigą Aleną.20
287 Pasaka apie Adomą ir Jlevą.15
298 Ponas ir Bernas.10
305 Pragarą Atgijimas.15
326 Ralstas—The Jungle. 86c. Apdaryta \$1.15
327 Revolučijos Žmonės.15
330 Rymas. Romanas. \$1.25. Apdaryta. \$1.50
340 Sapnai, pasakaitės.20
343 Sidabrinis Kryželis.45
351 Simukas ir Magdūtė.10
409 Zmogus Nepluškis.10
485 Pamokslai Išminties ir Telysės.40
498 Robinsonas Krzusius. Morališka Pasaka.20
600 Akis už Akį, Dantis už Dantį.10
649 Consilium Pacultatis.15
658 Deklamatorius.15
657 Dėdė Atvziaavo.50
658 Draugas, drama.20
679 Geriausias Vėliaus Negu Niekad.10
683 Gumlinai Batal. II. Nuo Ausies Lig Ausies.15
722 Jonukas ir Maryja.10
737 Katriutės Gintaras.10
743 Kniho Gramulos Raštinėje.15
760 Lizdas Namnio Liuto.15
761 Linksmos Dienos.15
771 Medicinos Doktoras, komedija.20
773 Migla. Komedija.10
774 Mindaugis, Lietuvos Karalius.25
775 Millonal Vandenys.10
787 Nastutė, 2 veiksmų Drama.15
827 Perskyrų Teatjas, komedija.10
828 Pietro Ceruso.10
830 Piršlybos. Komedija.10
831 Pinigų Ner. Scenikiška Valdzdella.20
832 Pirmi žluganiai.10
837 Pono Felico Atsilankymas, Komedija.15
840 Prieš Vėją Nepapusi.20
867 Sulyg Naujausios Mados.19
869 Salaputris. Komedija.10
871 Saurės Karžygiai.25
908 Vyrų Vergija, Komedija.20
920 Žilė Galvon—Velinas Vuodegon.10
922 Žmonės. Drama.15
976 Ellemis ir Proza.25
986 Girtuoklių Gadzinkos.10
987 Gyvybė.15
1014 Keplos Kancijos.15
1069 Pirmieji žiedai. Eliza.10
1080 Revolučijos Dainos.10
1144 Akviti apsiirškimali Sviete.25
1145 Apie žemę ir kitus Svietus, Jų Buvi ir Pabaigą.75
Apdaryta. \$1.00
1149 Apsirškimali Atmosferoj arba Meteorologija.75
Apdaryta. \$1.00
1161 Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus.40
1182 Dvi Kellonj ir Tollima Sliure.20
1190 Gamtos Istorija. 50c. Apdaryta.75

BREVIORELIAI.

2912 Breviorėliai.30
291470
291590
291645
291760
2918 \$1.00

Taipogi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje. Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuosimtį.

Reikalaudami Katalogo, kurį prisijunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Bridgeport Clothing Co.

Dabar laikas pirkti pigiai drapanas. Overkautai ir Siutai, kurie parsiduodavo po \$28.00, \$26.00, \$25.00, yra parduodami po \$17.50; pigiaus negu mums kaštuoja. Marškiniai, kuriuos parduodavome po \$2.00, \$1.75 ir \$1.50 dabar tikrai 95c.

Kepaliuškai, kurie parsiduodavo po \$2.00, dabar tikrai \$1.85.

Turime numazinę kainas kiekvienam departamente.

Kožnam yra proga pasinaudoti mūsų tavyrų pigumu. Mes norime padaryti vietos pavasarinėmis drapanoms. Taigi nepraleiskite progos, bet pasiskubinkite, kol yra geras rinkinys.

Krautuvė atdara: Utarninke, Ketverge ir Subatoj iki 9:30 valandai vakare. Nedėlionis iki pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nešame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai suėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau. Vaikų siutai \$2.50 iki \$7.50. Skrynių ir valyzų.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Storų atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėlionis—iki 6 val. vakare.

JUOZAS A. AMBROSIUS

Attorney At Law

LIETUVIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 700 CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandos:

Kasdien iki 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Palaikyk ryšį su
namais—per Telefoną.

Kuomet biznis priverčia jus išvažiuot iš namų ant nakties arba ilgesniam laikui, tai smagu yra žinoti, kad gali susinėsti su namais greitai per Bell toll linijas, - vis viena kur nebutum.

Duok šeimynai žinią apie tai kur esi, kad jie, reikaliu esant galėtų tave pasiekti.

Chicago Telephone Company.

Bell Telephone Building
Official 100

Garsinkitės
"Lietuvoj."

